DE MODO
CONFITENDI
DAV. PAFFROED
1491.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

~~79.~~ 170
g. 6.

CA. 1137

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Incipit libellꝰ de mō cōfitēdi et penitendi

Koninklijke Bibliotheek 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

¶ Quidam fructuoſus libellus de modo cōfitē di et penitendi Feliciter incipit

pniaȝ agas .i. velociter o ꝓ q̄n̄

PEniteas cito peccator cum ſit

miſericors ſcȝ chriſtus

miſerator Judex

Preſens libell⁹ ē tractās de pnīa ſiue de mō penitendi. tanq̄ȝ de ſubiecto. Et diuidit̄ in duas ꝑtes ꝓ̄ncipales. In quaꝝ ꝓ̄ma determīat autor de pnīa ꝑut reſpicit penitentē. In ſcđa ꝑte determīat autor de pnīa ꝑut reſpicit ꝯfeſſorē. ſcđa ibi Cōfeſſor dulcis. Prima adhuc diuiditur in tres ꝑtes. nā ꝓ̄mo autor poīt q̄dā documēta gn̄alia. Scđo ſpēalit̄ declarat de ꝯtritione. ⁊ tercio de ꝯfeſſione. ⁊ etiā int̄ponit aliq̄ de ſatiſfactione. ſcđa ibi. Omīa peccata. tercia ibi Uera ſit integra. Dicit ꝓ̄mo ſic. o pctōr facias cito pnīaȝ. ⁊ ſeq̄t̄ cā q2 iudex. ſ. xp̄s ē miſericors

Circa textum dubitatur	Primo quid ſit penitentia Secundo vnde dicitur penitentia Tercio quotuplex eſt penitentia Quarto quid proficit penitentia Quinto q̄re pnīa debet fieri cito Sexto q̄uo appeat ꝙ de⁹ eſt miſericors

¶ Ad ꝓ̄mum reſpōdetur ꝙ penitētia ſm Ambroſiū ſic diffinit̄. Penitentia ē ꝑterita mala deplāgere ⁊ plāgēda iteꝝ nō ꝯmittere. Uel ſm Gregorium. Pnīa eſt peccati ꝯmiſſi cū intima cordis contritione et lachrymarum effuſione emendatio. Et trahitur hec diffinitio ex dictis beati Auguſtini dicentis ꝙ peccatum non dimittitur niſi plena contritio cum ſatiſfactione operum conſequatur. Uel ſm Gregoriū Penitentia eſt ante acta peccata deflere. ⁊ iterum flenda nō cōmittere Ex quib⁹ diffinitionibus ꝓ̄mo ſequitur ꝙ pnīa eſt ſolū ꝓ peccatis Secundo ſequit̄ ꝙ pnīa eſt ſolū ꝓ peccatis commiſſis ⁊ non cōmittendis Tercio ſequitur ꝙ ad pnīam ſequitur dolor de peccatis. Quarto ſeq̄tur ꝙ ad veram penitētiā req̄rit̄ intentio amplius nō peccādi ¶ Ad ſecundum dubiuȝ dicitur ꝙ hoc nomē penitentia dicitur q̄ſi pena tenentia. q2 ſine pena ⁊ dolore nunq̄ȝ fit perfecta penitentia. ¶ Ad tercium dicitur ꝙ penitentia multipliciter diuiditur. Primo in interiorem tm̄. que eſt de iure naturali. ⁊ in exteriorem que eſt ad arbitrium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

hominis. Secūdo diuiditur penitētia in ſolemnē. publicā ⁊ ꝓuatam
Solēnis pnia eſt q̄ impoitur ab epo vl' vicario ſuo ⁊ q̄ fit cū ſolēnita-
tibus eccl'ie. Publica ē q̄ fit in facie ecclie ſꝫ nō cū ſolēnitatibꝰ eccie.
vt pegrinatōes ſm aliquē modū ſpēalē ſcꝫ cū nudis pedibꝰ vl' diſcoo
ꝑto capite. Priuata pnia ē q̄ ſecrete fit vl' fieri pt. vt legere orōes. daē
elemoſinas. ieiunare. corpꝰ caſtigare. ⁊ ſic de alijs. ¶ Tercio diſtiguit
in liberā ⁊ coactā. Libera eſt quā q̇s libere facit. ⁊ illa eſt ppe ſacra-
mentū. Coacta ad quā q̇s cogitur ſicut fit ī iudicio ſeculari pro fore-
factis. ⁊ illa nō ē ppe ſacramētū ¶ Quarto diſtiguitur pnia in ac-
tualē ⁊ hitual'ē Actual' eſt q̄ hō actual'r ſatiſfacit pro pctis ꝯmiſſis. ⁊
ad illā nō quilibet hō tenetur. ſꝫ ſolꝰ pctōr. Habitual' ē q̄dam deteſta-
tio vl' diſplicētia de pctō ꝯmiſſo ſcꝫ ſi ſit ꝯmiſſum. vl' qd̄ poſſit ꝯmit-
ti ſi nō ſit cōmiſſum. ⁊ ad illā q̄libet hō tenetur ſiue ſit in pctō. ſiue nō
Ad quartū reſpendet ſm ſcm̄ Thomā ꝙ ꝑ pniam abſoluit pecca tor
a peccato. reſtituit eccl'ie. recōciliat xp̄o. bonis ſpiritualibus ditat. de
filio dyaboli filiꝰ dei efficitur. ⁊ paradiſus aperitur ei. Itē penitētia an-
gelos letificat. impios iuſtificat. amiſſa bona reuoca . ⁊ ad vitā eter-
nam vitam inuitat ¶ Ad quintum reſpondet ꝙ penitentia multis
de cauſis debet fieri cito. Prima eſt qꝛ diu expectauimus. Secūda eſt
quia ad magna vocamur ſcꝫ ad eternā gloriam. Tercia ne ab eternis
nuptijs excludamur. patet exemplariter in euāgelio de q̇nqꝫ fatuis vir-
ginibus. ¶ Quarta ne ab hoſtibus impediamur. ¶ Quinta ꝓpter
penas compellentes ¶ Sexta ne blande decipiamur. vt aues per au-
cupē. piſces per piſcatorem. ¶ Septima ne morte preueniamur.
Octaua ne cōſuetudine teneamur. Cōſuetudo eīn eſt altera natura
¶ Ad ſextum reſpōdetur ꝙ in multis apparet dei miſericordia. qꝛ
ſm ſcm̄ Tho. deus pctōres patiēter expectat. benigne recipit. vlciſci
diſſimulat. a periculis liberat. grām donat. datā multiplicat. multi-
plicatā ꝯſeruat. ꝯſeruatam in celo nunciat. offenſam dimittit. pecca-
ti poſt remiſſionē nō meminit. errātes a ſe reducit. euntes ad ſe ꝯducit
cadentes erigit. ſtantes tenere nō deſinit. ⁊ finaliter perſeuerantes in
gloriam inducit.

.i. ſequētia. .i. ſpes ⁊c. .i. obſeruāda a te pctōre
Et ſunt hec quinqꝫ tenenda tibi.
remiſſionis pctōꝝ ꝯtritio cordis .i. ꝯfeſſio pcti
Spes venie. cor cōtritum. cōfeſſio culpe.
.i. ſatiſfactio penal' .i. vitatio peccati
Pena ſatiſfaciēs. et fuga neq̄cie

❡ Cōſequēter in iſta pte autor magis ſpeal'r determiat doctrinā pdcā3 et hoc p doctnas ſpeales. Et diuidit iſta ps. nā pmo oñdit q̄ ſtz necca ria facienti verā pniā3. Scdo oñdit q̄ ſunt ſibi vtilia. ibi. Sperne voluptates. Prima adhuc diuidit in duas. nā pmo oñdit q̄ d3 penitens neccario tenere reſpcu ſui. Scdo reſpectu pximi. ibi. Ut dimittaris Dicit prio ſic. q hec q̄nq3 ſunt tibi tenēda in pfcā pnia. ſc3 ſpes venie ↄtritio cordis. cōfeſſio oris. ac pctorū cōfeſſio ꝛ fuga pctoꝝ.

	Primo quid ſit ſpes
	Secundo quotuplex ſit ſpes
Circa textū dubitat	Tercio quid ſit contritio.
	Quarto quid ſit confeſſio.
	Quinto quotuplex ſit confeſſio
	Sexto quid ſit ſatiſfactio ꝛ q̄t ſint ptes ſatiſfactōis

❡ Ad pmū rñr q ſpes ſic deſcribitur. Spes ē certa expectatō future beatitudīs ex dei grā ꝛ meritis ꝓprijs ꝓueniens. vl' ſic. Spes ē audacia mētꝭ de largitate dei cōcepta hñdi vitā eternā p bona mēita. Ex q̄bus diffinitōib⁹ pmo ſeq̄tur q nō ē ſpes de ptito. nec ꝓpe de pñti vt pſens ē. ſ3 ſolū de futuro. Scdo ſeq̄tur q nō ē ꝓpe ſpes de malo. ſ3 tm̄ de bono. Tercio ſeq̄tur q nō de q̄lib3 bono ē ꝓpe ſpes ſ3 ſolū de futura beatitudīe.

❡ Ad ſcdm rñdetur q duplex ē ſpes. ſc3 ſpes ſuffragioꝝ q̄ fit reſpectū btoꝝ. ꝛ ſpes pnie vel proprie autoritatꝭ q̄ fit reſpectu dei. vñ ſaluati nō hñt ſpem nec etiā dānati. ſ3 ſolū hoies in eccia militāte proprie hñt ſpe3. ꝛ etiā aie i purgatorio. exñtes. vñ illa ſpes q̄ fit reſpcū dei eſt triplex. ſ. ſpes venie p pctoꝝ remiſſionē. de q̄ itelligit lrā. ſpes grē per diuie grē ſuſceptōe3. ꝛ ſpes gl'e p cōſecutōe3 eternoꝝ gaudiorum.

❡ Ad terciū dubiū rñdetur q cōtritio ſic deſcribitur. Cōtritio eſt dolor volūtarie aſſumpt⁹ pro pctis cū propoſito cōñtēdi ꝛ ſatiſfaciēdi. ꝛ differūt cōtritio ꝛ attritio. nā attritio ē quedā diſplicētia de pctō cōmiſſo. ſed nō ē pfcā. S3 cōtritio ē pfcā diſplicētia. vñ nō q̄lib3 dolor eſt cōtritio prout cōtritō h̄ capitur. imo nec q̄libet dolor pro pctis eſt cōtritio. Uñ duplex ē dolor pro pctis. q̄dā eſt natural'. ꝛ ille nō ē meritorius. q2 nō procedit ex dictamīe recte rōnis. Ali⁹ eſt volūtari⁹ et actualis qui procedit ex volūtate libere aſſumente dolorē cū propoſito confitendi ꝛ ſatiſfaciendi.

❡ Ad quartū rñdetur q cōfeſſio ſic deſcribit ſ3 Auguſtinū. Cōfeſſio eſt ſmo p quē morb⁹ latēs ſpe venie aperit. Itē ſic ſm Gregorium Cōfeſſio ē pctoꝝ detectio Uel ſm aliquos. Cōfeſſio eſt aptiſſima coram ſacerdote peccatorum declaratio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

¶ Ad quintū reſpondeᷣ ꝙ duplex ē ꝯfeſſio. q̄dam eſt mētalis que fit ſoli deo. ⁊ illa eſt de iure naturali. Alia ē vocalis que fit homini ex ore et illa eſt de iure poſitiuo ſiue ordinato

¶ Ad ſextū ⁊ vltimū rn̄det ꝙ ſatiſfactio ſiue ſatiſfacere ſꝫ Aug⁹. ſic deſcribiᷣ. Satiſfactio vl' ſatiſfacē eſt cāas pctōꝝ extiguere vl' extirpare et eoꝝ ſuggeſtionib⁹. i. malis inſtigatioīb⁹ aditū. i. acceſſum non īdulgere. ſic ꝙ homo hēat firmū ꝓpoſitū pctā ꝯfeſſa nūq̄ꝫ committere neq̄ꝫ q̄ alia. Et ſtꝫ partes ſatiſfactionis duplices. qꝛ quedam ſunt p̄ncipales ⁊ ſunt tres. ſcꝫ orō. ieiuniū. ⁊ elemoſina. ⁊ quedā ſunt ſcd̄arie ⁊ min⁹ p̄ncipales. vt ſunt ꝑegrinatōes. vigilie caſtigatōes. diſcipline ⁊ hmōi Et ille ꝑtes ſcd̄arie reducunᷣ ad p̄ncipales. nā oīa carnē affligētia reducunᷣ ad ieiuniū. oīa ꝟo ſpūalia ad orōem. ⁊ oꝑa mīe ad elemoſinā. Finaliter ſciēdū ꝙ duplex ē fuga. ſcꝫ fuga fugiēdi. ⁊ fuga fugandi. ⁊ ſm hoc dꝛ a fugo as are. vl' fugio is ere. ⁊ vtrāq̄ꝫ fugā habebit penitēs. hēbit em̄ fugā fugādi pctā. ⁊ hoc ꝑ ꝯfeſſorē. Scd̄o hēbit fugā fugiēdi reſpectu pctī ꝯmittēdi vl' illi⁹ qd̄ poſſit ꝯmitti. id ē habere firmū ꝓpoſitū ampli⁹ nō faciēdi hꝫ pctm̄ nec aliqd̄ ſimile.

vt pctā tua dimittanᷣ tibi malefactorib⁹ tuis tibi facta indulge
Vt dimittaris aliis peccata remitte.
hoīb⁹ emēdabis hoīes ipm̄ oſſendiſſe cōfiteris.
Hiiſq̄ꝫ ſatiſfacias quos te leſiſſe fateris.

¶ In iſta ꝑticula oñdit autor q̄ ſunt necāria penitēti reſpcū ꝓximi. Et ponit duas doctrinas dicēs. ꝙ tu pctōr q̄ facis vel facere vis penitentiam. debes remittere aliis q̄ tibi male fecerūt. Scd̄a doctrina ē ꝙ ſatiſfacies illis quibus tu maleſeciſti

Circa textū dubitaᷣ
- Primo quid ſit peccatum
- Scd̄o q̄ ſit drn̄a inter pctm̄ ⁊ delictum.
- Tercio a quo ⁊ vbi incepit peccatum
- Quarto q̄liter hō cecidit in peccatum.
- Quinto vtꝝ damnati in inferno poſſunt peccare.
- Sexto quare debemus remittere malefactoribus noſtris peccatum

¶ Ad p̄mū dubiū rn̄deᷣ ꝙ pctm̄ ſm Auguſtinū ſic deſcribiᷣ. Pctm̄ eſt volūtas retinēdi vl' ꝯſequēdi qd̄ iuſticia vetat. Vel ſm eundem. Pctm̄ eſt ſpreto naturali bono ⁊ immutabili. reb⁹ mutabilib⁹ adherē. Vl' ſm eundē. Pctm̄ ē oīe dcm̄ vel factū vl' ꝯcupitū ꝯtra legē dei. Itē ſm Ambroſiū. Pctm̄ ē p̄uaricatio legis diuine ⁊ inobediētia p̄ceptoꝝ dei. Ex iſtis diffinitōib⁹ ſequiᷣ. Prīo ꝙ pctm̄ p̄ncipal'r eſt in voluntate mala vel ex ea ꝓcedit. ⁊ ē volūtariū. vn̄ dicit Seneca. ꝙ oē

peccatum eſt actio voluntaria. Secundo ſequitur ꝙ peccatum eſt cō tra iuſticiam ex eo ꝙ penitentia procedit ex dictamine iuſticie. Tercio ſequitur ꝙ iuſte peccator pro peccatis meretur penas. quia null9 eſt proprie ⁊ iuſte puniendus niſi pro actione mala. nec etiam p̄mian dus niſi pro actione bona. Quarto ſequitur ꝙ omne peccatum fit cō tra legem vel ꝑcepta dei. Quinto ſequit̄ ꝙ in omni peccato ⁊ p̄cipue mortali eſt dimiſſio dei. ⁊ adheſio rez mutabiliū.

❡ Ad ſcd̄m rn̄det̄ ꝙ peccatum duobus modis cōmittit̄ ſcȝ faciendo malum ⁊ dimittendo bonum. ⁊ p̄mum ꝓprie dicit̄ pctm̄. ſcd̄m ꝟo de lictū q̄ſi derelictū. Alia differētia eſt. q2 delictum eſt ignorāter cōmiſ ſum. Sed pctm̄ ē ſciēter cōmiſſum. Jſta tamē dr̄ia nō obſtāte vnuȝ ſepe ponit̄ ꝓ reliquo.

❡ Ad terciū rn̄det̄ ſm mgrm̄ ſniarum libro. ij. ꝙ pctm̄ originem ⁊ cām ſui traxit ex bono. q2 an̄ p̄mum pctm̄ nō erat aliquod malū. Et hoc ꝓbat ſic. q2 cum pctm̄ originem ⁊ cauſaȝ habuit hoc fuit ex bono aut ex malo. nō ex malo. q2 ante pctm̄ nō erat aliquod malū vn̄ orire t̄. ergo ortum eſt ex bono ſcȝ ab angelo. q2 angel9 ſcȝ lucifer an̄ pctm̄ nō erat niſi bona creatura vel creatura dei. Ex quo etiā patet vbi incepit. q2 incepit in celo vbi ſummus angelus ⁊ primus ſcȝ lucifer fuit. qui p̄ mum peccatum cōmiſit cum extollendo ſe dixit ponam ſedē meam in aq̄lone ⁊ ſimilis ero altiſſimo.

❡ Ad q̄rtū rn̄det̄ ꝙ hō cecidit in pctm̄ dyabolo ſuggerēte. carne delec tante. ⁊ aīa cōſentiēte. Un̄ aīa cōſentiēs cōmittēdo iobediētiā totaȝ naturā humanā corrupit. vt habet̄ Gen̄. iij. capitulo

❡ Ad q̄ntū rn̄det̄ ꝙ dānati nō p̄nt peccare. q2 non p̄nt aliq̄d mereri q2 null9 meretur niſi in hac vita. Nec etiā ſaluati peccare poſſent Et ſi dicatur ꝙ angeli p̄us peccauerūt ⁊ ceciderūt vt ptȝ de lucifero. ergo videtur ꝙ adhuc poterit peccare ⁊ ſimilit̄ ſci. Ad hoc rn̄detur negā do cōſequētiam. q2 angeli iam ſunt ita cōfirmati in charitate xp̄i ꝙ n̄ poſſunt velle malum. vel volūtatem in malū vertere. ⁊ ſic pariformit̄ dicendum eſt de ſanctis

❡ Ad ſextū rn̄detur ꝙ nos debemus alijs remittere mala nobis illa ta vt deus remittat nobis peccata. ⁊ hoc petimus in oratione domini cali quādo dicimus. Dimitte nobis debita noſtra ſicut ⁊ nos dimitti mus. ⁊c̄. nam ſi non dimittimus debitoribus noſtris. tunc petimus iudicium noſtrum. quia tunc petimus ꝙ deus nō dimittat nobis de bita noſtra. ⁊ ergo errant qui volunt orationem dominicalem corrige re ⁊ meliorare dicentes. Dimitte nobis debita noſtra melius q̄ȝ nos di mittimus debitoribus noſtris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

·ɔtēne delitias carnis illicitas   .i· viſiones vanas

Sperne voluptates. ludos. ſpectacula mundi

derelinque malū ſociū   ſtrepitum

Deſere conſortē prauū. populiq; tumultum.

occultos   orōnes   miſericordie   diligito

Secretaſq; preces et opus pietatis amato

¶ In iſta pte autor oñdit q̄ ſunt vtilia ꝓficiēti ꝛ penitēti. ꝛ p̄mo que ſunt fugiēda ab eo. ſcdo q̄ ſunt acceptāda. ibi. Secretaſq; p̄ces. ꝛ dic̄ tu penitēs debes ſpnere voluptates ludos ꝛ publica ſpectacula mūdi et malū ſocium ꝛ tumultum populi. tūc ibi. Secretaſq; p̄ces. dicit ꝙ tu penitens debes amare ſecretas p̄ces ꝛ opa pietatis

Circa textū dubitaꝛ
Primo q̄re voluptas ſit ſpernenda.
Secundo quare ludi ſunt ſpernendi. ꝛ vtrum impediant penitentiam
Tercio que ſunt ſeruanda circa ludos
Quarto q̄re ſpectacula mūdi ſunt ſpernenda.
Quinto q̄re penitens debet fugere malū ſociū
Sexto q̄d nocet penitenti tumult⁹ populi.

¶ Ad p̄mum dubium dicitꝛ ꝙ voluptas multis mōis eſt ſpernēda a quolibet hoīe ꝛ p̄cipuo penitēti. Primo q; nocet naturalib⁹. q; dicit Boetius. ij. de ꝯſolatione phie. paucis eñ ac minimis natura ꝯtēta eſt. Et ideo ꝯmuniter dicitꝛ ꝙ gula plures homīes interficit q̄z gladi⁹ ꝓpter hec q; ſequi videmus ex gula ꝛ voluptatib⁹ graues ꝛ mirabiles īnfirmitates. Secūdo nocet voluptas quātum ad deū. q; cū ſit peccatū mortale ē ꝯtra p̄ceptū. Tercio nocet q̄ntū ad aīaz. q; q̄uia pctā in ſeq̄ ſolēt. vt accidia luxuria ꝛ hmōi Quarto nocz ꝓxio q; paupez p̄uat nutrimētis. pn̄t eñ illa ſupflua dari paupib⁹ ad eoꝝ nutrimētū

¶ Ad ſcdm reſpōdetꝛ ꝙ duplex eſt ludus. ſcz diuin⁹. vt lud⁹ organorū ꝛ cantus eccleſie quibus diuinū officiū pagitur. Alius eſt lud⁹ non diuin⁹ ſed magis ſecularis. ꝛ ille eſt duplex. q; quidam eſt lucrans pecuniarū vel rerū. vt lud⁹ taxillorum. alearum. ꝛ globorum. ꝛ iſte ludus lucrās eſt dupl'x. q; quidam committitur fortune. vt lud⁹ taxillorum. ꝛ quidam eſt qui regitur per intellectum humanum. vt eſt ludus ſcacoꝝ. Ali⁹ eſt lud⁹ nō lucrās. ꝛ iſte etiā duplex. q; q̄dā fit ꝓpt deductōez tpis vt in īſtrumētis muſicalib⁹. q̄dē fit ꝓpt vanā gl'az. vt lud⁹ theatral' lud⁹ lāceaꝝ. ꝛ iſti ludi thetrales ſtz ꝓhibiti. Sil'r lucratiui pecuniarum vl' rerum. ac etiam illi ludi qui committuntur fortune. Admittuntꝛ tamen ſm leges aliqui ludi lucratiui. ſi fiant pro cō-

meſtibilibꝰ dūmodo fiāt ad modicā ſummā. ⁊ nō ducat̃ in ꝯſuetudīē ſꝫ
Vñ ludi theatrales ſunt ꝓhibiti. vt ſunt lucrationes publice tornea-
mēta. haſtiludia. vel huiōi. ¶ Primo qꝛ fiunt male ⁊ indebite ſcꝫ cū
pctīs. ¶ Scd̓o qꝛ fiūt malo fine. ſ. ꝓpt̓ vanā gloriā ⁊ laudē mundi.
¶ Tercio qꝛ multa mala īde ſequūtur ſcꝫ homicidia. ire. inuidie. ſupꝫ
bie ⁊ huiōi. Ex q̄ ſequit̃ ꝙ ludi ſunt ſpernēdi a penitēte. etiā ꝙ ludi ī
pediūt pn̄iam qꝛ auertunt hoīes a ꝯtritiōe cordis q̄ eſt maxīe neccāria
penitēti. ⁊ ergo ludi moderati q̄ nō variarēt mentē penitētis ſꝫ fierēt
ſolū ad refocillationē vel recreationē ſpirituū vitaliū pn̄t fieri. ¶ Ad
terciū rn̄det̃ ꝙ tria ſunt ſeruāda ī ludo. ¶ Primū eſt ꝙ nō fiat cum ꝟ
bis turpibꝰ vel nociuis. qꝛ ſi fieret circa ꝟba vel fcā mortalia tunc eſſꝫ
pctm̄ mortale. ¶ Scd̓m ē ꝙ in huiōi ludis nō fiat ītima delectatio q̄
ludentē a deo auertē pt̄. ſeu a ꝓpoſito penitēdi. ¶ Terciū ꝙ ludꝰ con
gruat ꝑſone loco ⁊ tpī. qꝛ ſi alias eſſet veniale pctm̄ ꝓpt̓ circūſtantias
aggrauātes fiēt mortale. ¶ Ad quartū rn̄det̃ ꝙ iō ſpectacula mundi
ſunt ſpernēda. qꝛ ī ſe mala ſunt vt dcm̄ eſt in ſecūdo dubio. etiā indu-
cūt circūſtantes ad lapſum ſcꝫ ad laſciuiā vel crudelitatē. cui circūſtan
tes vident̃ ꝯſentire. ¶ Ad quintū rn̄det̃ ꝙ q̄libet ⁊ ſpecialit̃ penitēs
debet dimittē malū ſociū. ⁊ hoc iō qꝛ malꝰ ſociꝰ ꝑ malas ſuggeſtiones
inducit aliū ad peccādū frequēter. qd̓ nō facēt ſi carēt illo malo ſocio
Et ꝑ oppoſitū quilibet debet hr̄e bonū ſociū cui ſua ſecreta reuelet. qui
retrahat eū a viciẏs. vt vult boetiꝰ in libro de diſciplina ſcholariū Etiā
docet hoc pſalmiſta. Cū ſancto ſanctꝰ eris. cū ꝑuerſo ꝑuerteris ¶ Ad
ſextum reſpondetur ꝙ tumultus ⁊ ſtrepitus populi nocēt penitenti qꝛ
remouēt ipm̄ a pn̄ia. qꝛ vt vult philoſophus in de ſenſu ⁊ ſenſato. mo
tus maiores expellūt minores. ergo motꝰ vel ſtrepitus populi exterio
res excludūt motꝰ interiores ſcꝫ penitētie ⁊ deuotionis

.i. cūcta delicta — defleat — purus dolor de peccatis
Omnia peccata plāgat contritio vera
.i. inquirēs longitudīes pctōꝝ q̄bꝫ in q̄bꝫ in q̄bꝫ tpibꝫ cum quibꝫ mmbꝛis.
Scrutās etates ſenſus loca tempora membra
deflens — .i. pctā prius facta nō hn̄s ꝓpoſitū facē — .i. q̄ deberēt fieri
De plorās acta nolens committere flenda
defleas — pctā oblita — cum pctīs factis — pctīs neglectis
Plāgas amiſſa cū commiſſis et omiſſis
ſcꝫ plangas — .i. ꝓximū tuū defraudaſti
Offenſaqꝫ dei ꝙ fratrem damnificaſti

¶ In iſta pte ſpecialit̃ determīat de cōtritione. ⁊ diuidit̃. nam primo

oſtēdit in generali q̇d debem⁹ deplāgere in ꝯtritiōe. Scd̓o q̄s circum
ſtātias debem⁹ aduertē circa pctm̄ in ꝯtritiōe. Jbi Scrutās etates.
Tercio oñdit i ſpāli de q̇b⁹ ſit habēda ꝯtritio. ibi Deplorās acta. Sꝫ
legant̄ ꝑtes ſimul. Et d̓t ṗmo ſic. ꝙ habēs verā ꝯtritionē de pctīs ſi-
ue ꝟa cōtritio debet deplāgere oīa pctā ſimul. ꝛ inq̊rere etates. hoc eſt
q̄ꝫdiu hō ſtetit in pctīs. ꝛ ſenſus cum q̇b⁹ peccauit. ꝛ loca in q̇b⁹ pecca
uit. ꝛ tꝑa in quibus tꝑib⁹. ꝛ mēbra q̇b⁹ pctā ꝑpetrata ſunt. ꝛ dꝫ velle
ampli⁹ non cōmittē ea. ꝛ debet deplāgere ea pctā que ſunt lapſa de me
moria. ꝛ pctā ꝯmiſſionis ꝛ omiſſionis. ꝛ ꝙ ſepe deum offendit ꝑ pctā
et ꝙ damna ꝓximo intulit

Circa textum dubitatur.

Primo quis poſſit facere cōtritionem
Secūdo quare magis deletur peccatū ꝑ contri
tionem q̄ꝫ per alium actum anime
Tercio vtꝝ ꝓ quolibet pctō debeat eſſe ꝯtritio
Quarto q̄re ꝯtritio debeat deplāgere oīa ſimul
Quinto q̄re illa q̄ ponūtur in lr̄a hic. ſ. etates
ſenſus ꝛc̄. ſunt perſcrutāda.
Sexto q̄ pctā dicūt̄ amiſſa q̄ omiſſa ꝛ q̄ ꝯmiſſa

¶ Ad ṗmū rn̄det̄ ꝙ in cōtritione ſunt tria tenēda ſcd̓m ſcm̄ Thomā
ſcꝫ act⁹ doloris. forma gr̄e eliciētis in actū. ꝛ effect⁹ meriti ſufficiētis.
propt̄ defectū primi cōtritio nō eſt in bonis. qꝛ in eis nō eſt act⁹ dolo-
ris. ꝓpter defectum ſecūdi cōtritio nō eſt in damnatis. qꝛ in eis nō eſt
forma gratie. ꝓpter defectum tercij cōtritio non eſt in purgatorio. qꝛ
anime in purgatorio nō ſunt in ſtatu merēdi. ex quo ſequit̄ reſponſio
ad dubium ſcꝫ ꝙ cōtritio ſit ſolum in homib⁹ p̄ntis vite

¶ Ad ſecūdum rn̄det̄ ꝙ hec eſt rō. qꝛ in omni pctō eſt delectatio vel
complacētia trahens hoīem a deo. ꝛ qꝛ ꝯtraria cōtrarijs curant̄. ergo
act⁹ dolens pctm̄ debet facē pn̄iam vel diſplicētiam peccatoꝝ trahen-
tem ad deum. ꝛ ſic eſt in cōtritione. ergo magis ꝑ cōtritionem q̄ꝫ per
alium actum anime deletur peccatum

¶ Ad tercium rn̄det̄ ꝙ triplex eſt peccatū ſcꝫ originale. veniale ꝛ mor
tale. Pro pctō originali nō oportet fieri cōtritionem. qꝛ ꝑ contritio
nem nō deletur ſed ꝑ baptiſmū. Nec ꝓ peccato veniali debet fieri niſi
vna generalis cōtritio ſi nō ſit nimis ductū in cōſuetudinem. vel non
habeat circumſtātias aggrauātes. Sed ꝓ peccato mortali debet fieri
perfecta pn̄a ꝛ ſpecialis cōfeſſio quo ad oēs ꝑtes penitētie

¶ Ad quartū rn̄det̄ ꝙ h̄ eſt veꝝ qꝛ oīpotēs de⁹ nō dimittit vnū pctm̄
mortale abſqꝫ alio. ꝛ de iſto videbit̄ poſtea. Vn̄ metriſta d̓t. Larga dei
pietas veniā nō dimidiabit. Aut nihil aut totū te lachrymāte dabit.

¶ Ad quintum rn̄det ꝙ iſta ſcꝫ etates ſenſus ⁊c̄. ſunt ꝑſcrutanda. qꝛ aggrauat pctā vt dicet ibi. Aggrauat ordo loc⁹;

¶ Ad ſextum rn̄det ꝙ duplex diſtinguit pctūm ſcꝫ cōmiſſionis quo pctōꝛ malum cōmiſit. ⁊ omiſſiōis quo homo dimiſit bonum ad qđ tenebat. ⁊ vtrūqꝫ p̄t diſtingui. qꝛ quoddā eſt amiſſum. i. deletū a memoria de quo debet fieri cōtritio ⁊ cōfeſſio in generali. aliud eſt in memoria de q̄ debet fieri cōtritio ⁊ cōfeſſio in ſpeciali.

ꝙ ꝯfitēs nō mentiat ꝙ nō diuidat tua mundo corde
Vera ſit integra ſit et confeſſio munda.
velox cum ſpe aſſidua cum humilitate volūtaria manifeſta
Sit cito. firma. frequēs. humilis. ſpōtanea. nuda.
de ꝓprijs pctis plena cū ꝯtritione. i. tarda in ꝓlatiōe ſine fraude
Propria. diſcreta. lachꝛymoſa. moroſa fidelis

¶ In iſta ꝑte autoꝛ ſpecialit̄ determīat de ꝯfeſſiōe ⁊ diuidit in ſex ꝑtes. In ꝑma oñdit q̄lis dꝫ eſſe ꝯfeſſio. In ſc̄da q̄b⁹ medijs dꝫ fieri cōfeſſio In tercia cui dꝫ fieri. In q̄rta determīat de q̄b⁹ pctis debet fieri cōfeſſio. In quīta q̄ ſunt circūſtantie aggrauātes pctā In ſexta oñdit q̄uo imponēda ſit pnīa ꝯfitēti. ꝑtes patebūt. Dicit ꝑmo ſic ꝙ ꝯfeſſio debet eſſe vera ⁊ integra. pura. mūda. velox ſubitanea ꝓpter periculum mortis. firma. frequēs. humilis. ſpōtanea. i. volūtaria. nuda. i. manifeſta. ꝓpꝛia id eſt de ꝓprijs pctis cū diſcretione. lachꝛymoſa. i. doloroſa. moroſa. i. tarda in ꝓlatione. ⁊ fidelis. i. verax.

Circa textum dubitatur:
- Primo quando debet fieri confeſſio
- Secūdo quid prodeſt cōfeſſio generalis;
- Tercio in quib⁹ caſibus iterāda ſit cōfeſſio
- Quarto vtrum cōfeſſio poteſt dimidiari
- Quinto vtrꝫ ne vnus cōfeſſoꝛ poteſt audire cōfeſſionem ⁊ alter abſoluere
- Sexto q̄ ſit ratio illoꝝ que ponūtur in textu

¶ Ad primū dubium rn̄det ꝙ ſc̄dm iura ⁊ ex ſtatuto mr̄is eccleſie. q̄libet qui ꝑuenit ad annos diſcretiōis debet ad min⁹ ſemel in anno ſcꝫ in paſcha cōfiteri omnia pctā ſua ꝓꝑo ſacerdoti ⁊ cōmunicare. niſi forte ad temp⁹ abſtineat de cōſilio ſui ſacerdotis. ſunt tamen ſex caſus in quibus ſc̄dm doctores tenetur ſtatim quis cōfiteri peccatum mortale. Prim⁹ eſt quādo aliquis timet poſtea nō habere oportunitatem cōfitēdi. Secund⁹ eſt quādo q̄s eſt cōſtitut⁹ in articulo mortis. Terci⁹ eſt quādo quis ſe exponit actui periculoſo ad mortem. vt in bello vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

in nauigationib⁹. Quart⁹ est quãdo quis debet ꝯmunicari. Quintus quãdo qͦs debet mĩstrare sacramẽtum aliqͦd. Sext⁹ est qñ quis debet facere actum solemnem ĩ ecclesia. legẽ euãgelium vel eplam solemnit̃ quia immũdus nõ debet esse p̄co. i. nunci⁹ verbi dei

⁋ Ad secũdum respõdet̃ ꝙ ꝯfessio generalis valet ad tria. p̄mo ad remissionem pctõꝝ venalium. vñ licet ꝫm mgr̃m sniaꝝ li. iiij. pctã veni alia ꝯfiteri quis debeat ⁊ specialit̃ illa q̄ sunt freq̄ẽter iterata. tamen nõ est necessariũ in speciali de oib⁹ cõfiteri cum sint infinita. sed ꝓ eis debet fieri ꝯfessio gñal'. Secũdo valet ꝯfessio generalis ad remissionẽ pctõꝝ a memoria lapsoꝝ. q̄zuis etiam sint mortalia si non habẽtur in memoria. Si tamẽ postea rediret ad memoriam deberẽt dici in speci ali. Tercio valet ad instructionẽ rudium. vt sciant discernẽ int̃ diuer sa pctã. q2 alias rudes pctã nõ reputarẽt pctã.

⁋ Ad tercium rñdet̃ ꝙ ꝯfessio facta prius in sex casib⁹ est iterãda Pri m⁹ est qñ ꝯfessor cui pctoꝛ ꝯfessus est. est fatu⁹ vel ip̄erit⁹ ⁋ Secũd⁹ casus est si penitẽs ꝯtempserit satisfactionẽ sibi iniũctam. vel si obli t⁹ est eam si tamẽ eam sciret ⁊ adhuc implẽ vellet. nõ oportẽt de nouo cõfiteri. ⁋ Terci⁹ si ꝯfessor nõ h̄ret absoluẽdi autoritatẽ ⁊ mittat eũ ad superiorẽ. tũc si sup̄ioꝛ exigat oportet eũ de nouo ꝯfiteri. ⁋ Quar tus est quando qͦs ficte venit ad ꝯfessionem sine ꝓposito abstinendi sed cum ꝓposito peccatum iterum committendi. ⁋ Quintus est quando aliquis dimittat cõfessionem omittẽs sciẽter aliquod pec catum mortale. ⁋ Sext⁹ est quãdo quis dubitat de cõfessione an fe cit cõfessionem alicuius peccati mortalis

⁋ Ad qnartum rñdet̃ ꝙ nõ. vñ habem⁹ sil'e in medicina corpali. nã sicut ad sanitatem corpis medic⁹ non solũ ꝯgnoscit vnũ morbum sed oẽs. ⁊ totam dispositionẽ ⁊ cõplexionem infirmi. q2 alias possꝫ ꝓ vna parte corpis dare talẽ medicinaꝫ. ꝙ ꝓ alia pte corrũperet̃ sicut ꝓ vna sanaret̃. ⁊ hoc venit ꝑpt̃ diuersitatẽ morbi. Sic pariformit̃ est de me dico sp̄ũali. i. de ꝯfessore q̄ debet oĩa pctã simul scire. q2 alias posset da re remediũ ꝯtra vnũ pctm̃ qͦd nõ valẽt ad aliud ſ3 magis fortificaret Etiã sicut ex vno morbo ita bñ morit̃ hõ sicut ex multꝫ. Sic etiã ita bñ ꝯdemnat̃ aĩa ꝓ vno pctõ mortali sicut ꝓ multis.

⁋ Ad quintũ respõdet̃ ꝫm Guilhelmũ. ꝙ vn⁹ cõfessor nõ debet audi re ꝯfessionẽ ⁊ alter absoluẽ. q2 sacramẽtũ nõ est diuidendũ. Vñ nõ pt̃ bñ dare remediũ de vulnẽ vel morbo sibi ignoto licꝫ alteri sit notũ.

⁋ Ad sextũ rñdet̃ ꝙ ꝯfessio dꝫ esse vera. ita ꝙ hõ nõ mentiat̃. ⁊ sibi nõ asscribat peccatum quod non fecit. nec etiam minus dicat q̄ꝫ fecit.

⁋ Secũdo debet esse integra vt patuit ĩ dubio p̄cedenti. ⁋ Tercio de

bet eſſe munda. ꝙ fiat puro ⁊ mundo corde. qꝛ contraria ꝯtrarijs cu-
rant ¶ Quarto debet eſſe velox. id eſt ſtatim cum homo peccauit. ꝗa
quāto diutiꝰ vulnꝰ manet ſine remedio. tāto magis fit putridum.
¶ Quinto dꝫ eſſe firma. id eſt cū firma ſpe de remiſſione pctōꝝ vł
firma id eſt fortis. ſic ꝙ homo non redeat ſtatim ad peccatum ¶ Sex
to dꝫ eē frequens. qꝛ quotiens quis cadit. totiens debet reſurgere pec-
ccator. ¶ Octauo dꝫ ee ſpontanea. qꝛ peccatum fuit voluntarium.
¶ Nono dꝫ eſſe nuda. qꝛ quanto magis nude vulnus oſtendit medi
co. tanto melius remedium poteſt apponere. ¶ Decimo debet eſſe de
ꝓprijs peccatis. id eſt non de peccatis aliorum ¶ Undecimo debet eē
diſcreta. ſic ꝙ homo diſcrete dicat circumſtātias peccatorum ¶ Duo
decimo debꝫ eē lachrymoſa. id eſt cū ꝯtritione vt ṗus patuit ¶ Decio
tercio dꝫ eē moroſa. id eſt tarda. ſic ꝙ ꝯfeſſor nō defrandet ꝑ celeritatē
ꝟborum ¶ Decimoquarto dꝫ eſſe fidelis. id eſt cū fide xpiana. vt dicet
ibi In ṗmis ꝗrat. Et iſtud idem patet in his verſibus. Sit ſimplex
humilis ꝯfeſſio pura fidelis. Uera frequens nuda diſcreta libens ve-
recunda. Integra ſecreta. lachrymabilis accelerata. Fortis ⁊ accuſās
et ſit parere parata

.i. pnīaꝫ agas ꝑfcē veracit   peccatoreꝫ.
Peniteas plene ſi vere peniteat te.
.ſ. nō ꝯfitē .i. nunciū ꝓnōet .i. lrās ꝯfitere in ꝓꝑa ꝑſona
Non per legatum nec per breue. ſꝫ refer ipſe.
ſacerdoti ꝯdolēti magis ītelligēti enarra .i. meliꝰ viuēti.
Cōpatienti plus ſapienti dic meliori.
diuerſis ſacerdotibꝰ vtile ē ſcꝫ tibi pctā tua
Preſbyteris multis ꝓdeſt ſi confitearis.
pn̄tia ſacerdotis abſit manifeſta ſocio tuo
Copia preſbyteri ſi deſit pande ſodali.
tui ꝓſicut .i. vulnera tue talit pctā maīfeſtes.
Corpis vt maculas aīe ſic crimina pandas

¶ In iſta ꝑte oñdit ꝗbꝰ medijs debeat fieri ꝯfeſſio. dicēs ꝙ tu pctōꝛ
debes plenarie penitē de oibꝰ pctis. ⁊ nō debes reuelare pctā ꝑ aliqueꝫ
nūciū vel ꝑ lrās. ſꝫ ꝓꝓo ore debes cōfiteri. tūc ibi cōpatiēti. dicit ꝙ cō-
feſſio dꝫ fieri ſacerdoti cōpatiēti ⁊ intelligēti ac bn̄ viuēti. ⁊ dicit vl-
tra ꝙ expedit ꝓ ſalute anime multis p̄ſbyteris cōfiteri. ⁊ ſi deficiat ſa
cerdos nec poſſit acquiri aliquis. tunc confeſſio poteſt fieri ſocio. Eti-
am tu debes manifeſtare crimina cordis. ſicut vulnera corpis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Primo vtꝝ cõfeſſio valeat ꝑ nunciū vel ꝑ lrãm
Secūdo q̃re hõ debet ꝯfiteri ſacerdoti
Tercio quare debet fieri ſacerdoti ꝯpatienti
Circa textū dubitaꝛ
Quarto an quis poteſt cõfiteri alteri ſacerdoti q̃ȝ ſuo proprio curato.
Quintto vtꝝ aliquis p̄t cõfiteri laico
Sexto quõ itelligēda ſit lrã corꝑis vt maculas.

¶ Ad p̄mū dubiū rn̄detꝛ ſm Thomã ꝑ hec ꝟba. q̧ ꝯfeſſio fcã ꝑ nūciū vl' ꝑ lrãm licȝ ſit q̄dã bonū opꝰ ⁊ meritoriū tn̄ inq̄ȝtū ē ſacramētū nõ dȝ ſic fieri. qꝛ determinatã hȝ matiã. ſ. actū ſermois ꝗ ꝯſcia hois maifeſtari ꝯſueuit ¶ Ad ſcd̄m rn̄r q̧ idõ ꝯfeſſio dȝ fieri ſacerdoti. qꝛ ſacerdotes pn̄t pctõrē abſoluere a pctis. ex ꝗ eis ꝯmiſſe ſunt claues eccl'ie.

¶ Ad terciū rn̄r q̧ pctõr dȝ ꝯfiteri ſacerdoti ꝯpatiēti. qꝛ ꝯpaſſio ſacerdotis iducit pctõrē ad deuotõem. ⁊ facit ne pccõr terreatꝛ. ⁊ ſic ꝓpt terrorē omittat ſcientꝛ aliq̄d pctm̄ mortale. Et dȝ ꝯfiteri ſapiēti. id ē intelligēti pctã ⁊ grauitates pctõꝝ. qꝛ medicꝰ neſciꝰ nõ p̄t bn̄ dare remediū egroto. Etiã dȝ ꝯfiteri ſacerdoti bono ⁊ bn̄ viuēti. qꝛ mali ⁊ iniuſti cõfeſſores ſunt ceci ⁊ ductores cecoꝝ. ⁊ ſic ex vtraqȝ pte in foueã eterne dãnatõis cadūt. vt ſolet etiã dici in his metris. Si cecꝰ cecum conatꝛ ducē ſecū. In foueã ductor p̄mꝰ cadit iñ ſecutor ¶ Ad q̄rtū reſpondetꝛ ſm Hoſtiēſem q̧ decē ſunt caſus q̄bus aliq̄s p̄t cõfiteri q̄ȝ ſuo ꝓꝓo p̄ſbytero. ¶ Primꝰ eſt qñ ꝓꝓus curatꝰ eſt impitꝰ. ſic q̧ nõ p̄t ſane cõſulere ſuo prochiano petēda eſt tn̄ licētia. quã ſi nõ obtinuerit n̄ obſtat. Secūdꝰ caſus eſt qñ q̄s tranſtulit domū vl' habitationē ad aliam prochiam. vl' ſi hȝ domū in alia prochia. Tercꝰ qñ quis eſt vagabundus vl' ꝑegrinus rõne negociatõis vl' deuotõis. dicit tn̄ Guilhelmus. q̧ talis dȝ habere licētiam a ſuis ſupioribus ad ſic eundū Quartus eſt rõne delicti. vt ſi delictū fuerit ꝑpetratū in alia prochia. Quintus eſt rõne ſtudij. vt cū ſcholaris trãſtulit ſe ad alium locū. nõ tamē debet ibi recipe ordines niſi de licentia ſui epi. Sextꝰ eſt rõne nccitatꝭ vt in articulo mortis. Septimꝰ qñ quis hȝ ſpem q̧ ſuꝰ curatꝰ hoc ꝑ grato habebit. nõ tamē eſt abſolutꝰ niſi curatꝰ ſuꝰ dederit ei cõſenſum vl' licētiam. Octauꝰ ſi curatꝰ ſit hereticꝰ vel ſciſmaticꝰ vel maiori excõmunicatione excõicatus. Nonꝰ qñ q̄s eſt infra annos diſcretõis. Decimꝰ eſt ꝓpt ſpēale ꝓuilegiū a papa archiepõ vel epõ conceſſum

¶ Ad quintum reſpondetur q̧ quis poteſt confiteri laico tpe nccitatis dicūt tamē aliq̄ q̧ ſufficiat ſoli deo cõfiteri tpe nccitatis cū ꝓpoſito ⁊ voluntate confitendi ſacerdoti ſi poſſit habere.

¶ Ad ſextum rn̄detur q̧ lrã iſta p̄t dupliciter intelligi. Uno mõ tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

debes manifeſtare crimina cordis ſicut vulnera corpis id eſt ſicut vul
nera corpis oſtendūtur medico. ita pctā que pncipaliter ſunt in corde
oñdent pſbytero. hec ſnia magis cōcordat lrē. Alio modo ſic. tu debes
maifeſtare pctā cordis ⁊ pctā corpis. qꝛ inter pctā q̄dā ſunt in corpe
et quedā in aīa. ⁊ iſta ſnia cōcordat cū ſentētia ſequēti.

pctā carnalia fл̄ā iuramēta .i. gula iiuſta acq̄ſitio luxuria
Carnea ſunt periuria crapula furta libido
in corde occultata ē iuidia ſupbia iracūdia auaricia
Mēte latet liuor odiū rumor ira cupido

In iſta pte oñt de q̄bꝰ pctis fieri dʒ cōfeſſio. ⁊ prio in gn̄ali oſtēden
do q̄ ſunt pctā corpis ⁊ q̄ aīe. ſcd̄o oñdit ꝓpoſitū de quibꝰ dʒ ſpēalit̄ fie
ri cōfeſſio. ibi Precipue peſtes. Dicit pmo ſic. ꝙ ꝑiuriū gula furtum
luxuria ſunt pctā carnis. ſʒ odiū liuor ſuperbia ira cupido ſunt pecca
ta mētis. qꝛ nō fiūt carne vel corpore ad extra ſʒ remanēt in aīa

	Primo q̄ pctā dicunt̄ carnalia ⁊ q̄ mentalis
	Secundo quid ſit periurium
	Tercio an omne iuramentum ſit malum
Circa textū dubitat̄	Quarto vtrum iuramentum ad faciendum malum ſit obſeruandum
	Quinto vtꝝ aliq̄s iurās per cautelā ⁊ alium decipi- ens ſit periurus
	Sexto vtrū littera in ſe ſit vera

Ad pmū dubiū rn̄det̄ ꝙ licet om̄e pctm̄ ſit radicaliter et pncipalit̄
in aīa. tn̄ quedā dicunt̄ carnalia ideo qꝛ fiūt carnaliter ad extra. vel ꝑ
operatōes extrinſecas. alia vero dicunt̄ mentalia q̄ nō fiunt mediāte
corpore vl̄ carne extrinſecꝰ. ſed ad intra remanēt in anima.

Ad ſcd̄m rn̄r ſm mgr̄m ſniaꝝ. ꝙ periuriū ſic deſcribit̄. Periuriuʒ
eſt mēdaciū iuramēto firmatū. vn̄ ſm Hiero. in iureiurādo debēt eē
tria. ſ. ꝟitas. iudiciū. ⁊ iuſticia. ⁊ ſi iſta defecerit nō erit iuſiurāduʒ ſed
periuriū. ⁊ differūt mēdacium ⁊ periurium ſicut ſuperiꝰ ⁊ inferius. qꝛ
mendaciū eſt ſuperiꝰ ad periuriū. Unde mēdaciū ſic deſcribit̄ per Au
guſtinū. Mēdaciū eſt falſa vocis ſignificatio cū intētōe fallendi.

Ad tercium reſpondet̄ ſm magiſtꝝ ſentētiaꝝ. ꝙ iuramentū quan-
doqʒ eſt bonū ⁊ quādoqʒ malū ē. Unde ſpōte ⁊ ſine nccītate iurare vel
falſum iurare ē grāde pctm̄. ſed ex nccītate ſcʒ ad aſſentiendum inno
centibꝰ vel ad federa pacis cōfirmanda nō eſt malum. vnde Auguſti-
nus. Juramētū eſt faciendū cū pigri ſunt hoīes ad credendū illud qd̄
eis ſit vtile. Ad q̄rtum reſpōdetur ꝙ iuramentum trāſiēs i peiorē

exituꝫ potius eſt mutandū q̄ꝫ implendū. qꝛ dicit Iſidor⁹. in malis ꝓ miſſis reſcinde ſidē. in turpi voto muta decretū. qđ incaute vouiſti n̄ facias. impietatis ē ꝓmiſſio q̄ ſcelē iplet̄ ¶ Ad q̇ntū r̄ndet̄ ſm mḡrm ſententiaꝝ dicentē. q̄cūqꝫ arte vboꝝ q̄s iurat. de⁹ tn̄ q̇ ꝯſcie vboꝝ ē teſtꝫ hoc ita accipit ſicut ille itelligit cui ille iurat. ꝛ ſubdit. dupl'r aliq̇s re⁹ fit. q̇ deceptorie iurat. qꝛ nomē dei in vanū aſſumit. ꝛ ꝓximum in dolo capit ¶ Ad ſextum r̄ndet̄ ꝙ licꝫ libido ꝓꝑe ꝯſiſtit in affectu. tn̄ in ꝓ poſito capit̄ ꝓ actu extrīſeco luxurie. ꝛ licꝫ liuor ꝛ odiū ſint ſynonima p̄t tn̄ h̄ liuor accipi vt ē iuidia trāſiēs. ꝛ ꝑ cupidinē itelligit̄ auaricia mētal'. ſed ꝑ furtū itelligit̄ auaricia ext̄nſeca ſcꝫ mala acq̇ſitio

ſpēalit̄ .i. ſeptē ṗncipales morbas .i. ꝯfitearip ṗncipales
Precipue peſtes ſeptē memores capitales
tm̄ rtuulos ꝯıtē a pctis ṗncipalibus manātes
Non ſolū fontes ſꝫ riuulos inde fluētes
pctō ṗncipali pctm̄ fluēs ex ṗnci. pl⁹ interdū .i. nocēs
Fonte ſuo riuus magis eſt q̄nqꝫ nociuus
ꝓ qꝛ luxuria quā fecit loth cū filiab⁹ .i. maior .ſ. ſua q̄ꝫ habuit ex vino
Unde loth inceſt⁹ peior fuit ebrietate
pro et .ſ. fuit peior int̄fectio abel fr̄is ſui iracūdia
Atqꝫ cayn grauior cedes fraterna furore

¶ In iſta p̄te oñt autor de q̇bus pctīs ſpēal'r debeat fieri ꝯfeſſio. ꝛ diuidit̄ in tres p̄tes. In ṗma facit qđ dcm̄ ē. In ſcd̄a enūerat pctā mortalia. ibi Culpaꝝ fontes. In tercia oñt quō dꝫ fieri ꝯfeſſio de pctīs venialib⁹. ibi Cūqꝫ ſigillatim. Dicit ṗmo ſic. ꝙ ꝯfeſſio ſpēal'r dꝫ fieri de peccatis mortalibus ſiue ſeptem capitalib⁹. ꝛ nō ſolū de illis ſed de oībus inde ꝓuenientibus. quia riuulus quādoqꝫ eſt magis nociu⁹ ſuo fonte. ꝛ hoc declarat exemplariter. Unde inceſtus loth peior fuit q̄ꝫ ſua ebrietas. Et interfectio ipſius Abel quam commiſit Cayn peior fuit furore ipſius cayn.

Circa textū dubitat̄
Primo q̄re pctā mortalia dicunt̄ peſtes capitales.
Secūdo vtꝝ pcm̄ naſcat̄ vl' deſcēdat ab alio.
Tercio quō pctm̄ vnū deſcendit ab alio
Quarto an interficiens aliquem in ebrietate excuſat̄ per ebrietatem
Quinto vbi habet̄ ṗmū exemplum quo ꝓbat
Sextum vbi habetur ſecundum

¶ Ad ṗmum dubium r̄ndet̄ ꝙ ſeptem peccata mortalia ideo dicuntur peſtes qꝛ interficiunt aīam. ſed dicunt̄ peſtes capitales qꝛ ex ip̄s oīa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

mala oriunt̃. nullum em̃ pctũm eſt qd̕ ab aliquo iſtoꝝ originem non trahit. Nam ſm Gregoriumradix cuiuſlibet pctī eſt ſupbia

¶ Ad ſecũdum rñdet̃ ꝙ ex ſupbia naſcunt̃ oīa alia pctā. vt ſtatim pa tuit. qꝛ radix eſt oīm pctōꝝ. etiā ſupbꝰ vult oēs ꝑcellē. ꝛ dolet ſi q̇s ei

¶ Ad tercium rñdet̃ qꝛ ſupbꝰ vult omnes ꝑcellē vt pa⸗ (equet tuit. ſic ex ea naſcit̃ inuidia. Inuidꝰ vero defacili iraſcit̃ illi cui inuidet Ideo ex inuidia naſcit̃ ira. ſꝫ ira cum nō poteſt vindicare triſtat̃. iō ex ea naſcit̃ accidia. Accidia vero complacationem querens facit auaꝝ. auaricia qꝛ in temporalibꝰ abundat. poteſt exercere gulam. gula vero propt̃ ventris impletionē defacili mouet ad luxuriam

¶ Ad quartum rñdet̃ ꝙ interficiēs alium in ebrietate nō excuſat̃ im mo tāto magis vitupari debet. Et ſi dicat̃ nō fecit hoc ſciēter vel vo⸗ lūtarie. ſꝫ ignorāter. ergo merito ignorātia excuſabit pctm̃. Dicendū ꝙ omne pctm̃ conſequēs aliquod peccatū volūtarium debet dici volū tarium. ſꝫ talis ebrietas fuit voluntaria. ergo ꝛ interfectio. Vñ talis dupliciť debet puniri ſcꝫ ꝓ ebrietate. ꝛ ꝓ interfectiōe. i. homicidio.

¶ Ad quintum rñdet̃ ꝙ primū exemplum lr̃e habet̃ Genef. xix. vbi dicit̃ ꝙ loth poſt ſubmerſionem zodome ꝛ gomorre habitauit in ſpelū ca montis cum duabꝰ filiabꝰ ſuis. ꝛ dixit maior filia ad minorem. pa⸗ ter noſter ſenex eſt ꝛ nulla vxoꝝ remanſit in terra. veni inebriemꝰ eum vino ꝛ dormiamꝰ cum eo vt ſic ſeruari poſſimꝰ cum patre noſtro. ꝛ fece rūt ſic. Ingreſſaqꝫ eſt maior filia. ꝛ dormiuit cum patre. ſimiliť ꝛ mi⸗ nor altera nocte ꝛ cōceperūt ambe ꝛ genuerūt. maior enim genuit mo abꝰ ꝛ minor amon.

¶ Ad ſextum rñdet̃ ꝙ habet̃ Geñ. iiij. vbi ſic dr̕ factū eſt autē ꝑ mul tos dies vt offerret cayn de fructibꝰ terre munera dño. Abel aūt obtu lit de ꝑmogenitis gregꝭ ſui ꝛ de adipibꝰ ꝛ reſpexit dñs ad abel ꝛ ad mu nera eiꝰ Ad cayn ꝟo ꝛ ad munera eiꝰ non reſpexit. iratuſqꝫ eſt cayn ve hemēter. ꝛ cōcidit vultꝰ eius ꝛ ſequit̃. quibuſdā diebꝰ interpoſitis di⸗ xit cayn ad abel frēm ſuum. egrediamur foras. cūqꝫ ſimul in agꝝ veni rēt cūſurrexit cayn aduerſus abel frēm ſuū. ꝛ interfecit eum.

criminū pctā ꝑncipalia ſupbia inuidia
Culpaꝝ fontes ſunt faſtus liuor et ira
deſidia luxuria quātum ad mētem cupido crapula luxuria q̄ntū ad opꝰ
Accidieqꝫ venus et auaricia gula luxus.

¶ In iſta parte autor oſtēdit que ſunt peccata mortalia dicēs ꝙ fon tes peccatorum ſunt ſuperbia id eſt faſtus. liuor id eſt inuidia. ira. ac⸗ cidia. auaricia. gula. ꝛ luxuria.

Circa textum dubitatur

Primo quid ſit ſupbia ⁊ que ſunt ſpecies ei⁹

Scđo ꝯformit᷑ dubitat᷑ de inuidia ⁊ cū h̄ de ira eodē modo

Tercio de accidia

Quarto de gula

Quinto de auaricia ¶ Sexto de luxuria

¶ Ad primū dubium rn̄det᷑ ꝙ ſm Aug. ſupbia ſic deſcribit᷑. Supbia eſt pu̾ſe celſitudis appetit⁹. Uel ſcđm thomā. Supbia ē cum quis ſe extollit ſupra id qđ eſt ſibi pfixū a deo ſiue a regula diuina. ⁊ ſpecies ſupbie patēt breuiter in hoc metro

iactantia vana glīa impatiētia paupeꝝ deriſio
Jac van impa deri
ſimulatio arrogātia hypocriſis cōtempt⁹ diſplicentia
ſimul ar hypo con diſpli

Inuidia eſt odiū aliene felicitatis vel ſic ſm Joannē damaſcenū Inuidia ē triſticia de bonis pximi. ⁊ ſpēs inuidie etiā patēt

detractio reꝝ vl' bonoꝝ gaudiū de malo alteri⁹ iuocatio aggregatio diuiatio
Trac gau in ag di
machinatio oppſſio captio in ꝟbis ſurreptitio bonoꝝ ſuſpicio mali
mach op cap ſurrep quoqꝫ ſuſpi

¶ Iraſci ſic deſcribit᷑ ſm Aug. Ira eſt vlciſcēdi volūtas. Uel ſcđm Thomā. Ira eſt appetit⁹ vindicte. ⁊ ſpecies ei⁹ patēt

cōtētio rixatio ꝟba mala maledictio inobediētia reddē malū p bono.
Con rix ver ma inob red
blaſphemia irritatio pu̾aricatio ꝟberatio pꝛi homicidiū vindicta odium
Blaſ ir pre ver ho vin od

¶ Ad terciū rn̄det᷑ ꝙ accidia ſic deſcribit᷑ ſm Joānem damaſcenū. Accidia eſt triſticia aggrauās aīm hoīs vt ei nihil agē libeat. Uel ſic. Accidia eſt de ꝟtutum laudabili exercitio vtriuſqꝫ homīs languida deiectio. ⁊ ſpecies ei⁹ patent in his metris.

ignorātia delictio dei deſidia negligētia bn̄faciendi ſomn⁹ tpe ꝟuitij dei ociū
Ig dere de neg ſom oci
deſperatio ſtulta locutio triſticia i aduerſis cura reꝝ tpalium hortatio
deſ ſtul triſ quoqꝫ cur hor

¶ Ad quartum rn̄det᷑ ꝙ auaricia ſm Tullium eſt immoderat⁹ amor habēdi diuitias. Uel ſic ſm Ber. Auaricia eſt quarūlibet reꝝ inſatiabilis ⁊ inhoneſta cupido. Et ſpēs ei⁹ patēt in his ꝟſib⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

vſura furtum rapina ſimonia mendaciū infidelitas
Vſura fur rap ſimo men in
fraudulētia obduratio doloſitas debitoꝝ non ſolutio cupiditas periuriū
frau ob do de cu per

¶ Ad quintū rn̄det ꝙ gula ſic deſcribit: Gula eſt imoderata cibi vel potꝰ auiditas. i. cupiditas. Vel ſic. Gula eſt vorax edacitas viribꝰ nō cōtenta. Vel ſic ſm alios. Gula eſt qn̄ aliq̇s in comedendo vel bibēdo ab ordine rōnis recedit. Et ſpēs eiꝰ patēt his ꝟſibꝰ.

ſcurrilitas ebrietas vomitꝰ ludꝰ taloꝝ deſtructio ſacri tp̄is eſus reꝝ.
Scur e vo lu ſacri eſus
temporis fractio ieiunioꝝ voti fractio vel non obſeruatio
fractio ieiu quoqꝫ voti

¶ Ad ſextum rn̄det ꝙ luxuria ſic deſcribit. Luxuria eſt libidinoſe voluptatis appetitꝰ Vel ſic. eſt ex imūdis deſiderijs veniēs lubrica mentis ꝛ carnis ꝓſecutio. ꝛ ſpēs eiꝰ patent in his ꝟſibꝰ

inceſtꝰ mētricū defloratio ꝟginū raptꝰ violētꝰ adulteriū ꝓuocatio luxurie
In me flo rap ad pro
nocturna pollutio cōcupiſcētia ꝯſenſus violatio temporis ſacri fractio
noc cōcu con vio tempo
ꝓ qn̄ diuiſim. ſ. qḋlibet pctm̄ pctā ꝯfeſſus fueris ſacerdoti
Cūqꝫ ſigillatim mortalia dixeris vni
oīa pctā .i. parit .i. que aggrauāt ſequētia peccata
Cūcta ſimul q̄cūqꝫ grauāt ſequētia culpas
cōfitē tu volūtate facere illud pctm̄ deſideraſti
Dic citra factū cōmittē quod voluiſti
enarra pctā ꝯfitere illa pctā a memoria receſſerūt
Dic venialia dic que ſunt a mente relapſa
enarra pctā .i. vniuerſalit pctā pande
Dic tua delicta generaliter illa reuela
pro'qꝛ culpabilis criminibꝰ ſua cōfitetur
Nā reus in multis quādo pctā fatetur
oīa pctā ſimul pandat nullum pctm̄ ꝯfeſſus eſſe apparet
Vel queuis dicat vel nil dixiſſe videtur
id eſt vltimū integre aliquis confiteatur
Poſtremū crimen ſi puer quis fateatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

pctā ſilere omne pctm̄ ꝯmittit ſequitur.

Inde tacere pt̄ quicquid redit aut comitatur

In iſta ꝑte oñdit autoꝛ q̄uo dꝫ fieri ꝯfeſſio de pctīs veīalibꝰ ⁊ de aliȷ̄s
pctīs ꝯcomitatibꝰ alia pctā mortalia. dicēs qn̄ tu pctōꝛ ꝯfeſſꝰ es pctā
mortalia tūc etiā debes ꝯfiteri pctā ꝯcomitātia. ⁊ nō ſolū pctā ꝑpetra
ta ꝑ opꝰ extⁿſecū. ſꝫ etiā ꝑ volūtatē peccādi q̄m non ſeq̄bat̃ opatio. dic
etiā pctā venialia ⁊ illa q̄ relapſa ſunt a mēte. i. a meōꝛia. dic etiā tua
pctā vl'r nullū ptermittēdo. nā pctōꝛ faciēs ꝯfeſſionē l' dicat oīa pctā
ſimul. vel nō videat̃ aliqđ dixiſſe. Sed ſi ꝯfiteat̃ pctā ſua vſqꝫ ad extre
mū ⁊ ſi poſtea iterꝝ faciat aliqđ pctm̄ vel ſi aliqđ redeat ſibi ad memoꝛi
am. tūc poteſt tacere de ꝑmis cōfeſſis.

Circa textum dubitatur:
- Primo quid ſit peccatum veniale
- Secundo ꝑ que remittūtur pctā venialia
- Tercio quid nocent pctā venialia.
- Quarto vtꝝ pctm̄ veniale ſit moꝛtale
- Quinto vtꝝ volūtas peccādi ſine opatione ſit pctm̄
- Sexto vtꝝ potentia peccādi ſit a deo.

¶ Ad ꝑmū dubiū rn̄det̃ ꝙ pctm̄ veīale ſm̄ Aug. ſic deſcribit̃ ē qđ ho
minē vſqꝫ ad reatū ꝑpetue moꝛtꝭ non g̃uat. ſꝫ tn̄ ſꝑ penā meret̃. ⁊ ē ſꝑ
a volūtate h̄ mouēte vel ꝑmittēte vel nō cohibēte. Un̄ pctm̄ veniale
nocet multipl'r. ꝑmo qꝛ ad penā obligat vt dicet̃ in tercio libro

¶ Ad ſcđm rn̄det̃ ꝙ ſeptē modis remittit̃ pctm̄ veniale. ¶ Primo
mō ꝑ dignā euchariſtie ſumptionē. ¶ Scđo ꝑ aque bn̄dcē aſꝑſionē
¶ Tercio ꝑ elemoſinaꝝ largitionē. ¶ Quarto ꝑ dn̄icā oꝛōem. Quī
to ꝑ generalē ꝯfeſſionē. ¶ Sexto ꝑ epalē bn̄dictionē. ¶ Septimo
per verā ꝯtritionē. Unꝰ Ungoꝛ ꝯfiteoꝛ aſꝑgoꝛ cōteroꝛ oꝛo Do bn̄di
(co q̄ ſunt veīalia tollo.

¶ Ad terciū rn̄det̃ ꝙ pctm̄ veniale mul
tis modis nocet. Prio obligat ad penā ſꝫ nō ad penā etnā niſi adiun
gat̃ moꝛtali pctō. Scđo nocet qꝛ aīam maculat. Tercio nocet qꝛ mi-
nuit feruoꝛē charitatꝭ. ſicut aq̄ modica ꝓiecta ī ignē nō extiguit ignē
caloꝛē tn̄ eiꝰ minuit. Quarto qꝛ pctm̄ veniale īpedit vt ptās aīe in bo
nis laſſet̃ ⁊ īpediat̃. ſicut grauiꝰ vadit equꝰ oneratꝰ pondere q̄ꝫ ſine pon
dere. Quinto nocet qꝛ tardat hoīem a gloꝛia celeſti. qꝛ hō ſtatim debe-
ret euolare poſt moꝛtē ad gloꝛiā. ſed cogit̃ ꝓpter venialia expectare ꝑ
tempꝰ in purgatoꝛio. Sexto qꝛ diminuit bona gloꝛie celeſtis. Septi
mo qꝛ venialia pctā ſepe faciūt occaſionem moꝛtaliū

¶ Ad quartū rn̄det̃ ꝙ ꝓꝑe loquēdo veniale nunq̄ꝫ fit moꝛtale. tn̄ ca-
ſus q̄ de ſe ē venialis pt̄ fieri moꝛtalis q̄ttuoꝛ modis ¶ Primo ex ſcīa
quia quicq̄d fit ꝯtra conſciētiam fit moꝛtale ⁊ edificat ad gehēnam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

¶ Secũdo ex placẽtia. vñ Aug⁹. nullũ pctm̃ intantũ eſt veniale qd̃ nõ fiat mortale dum placet. ¶ Tercio ex diſpõe. q2 hõ freqñt lapſus in veniali diſponit ad mortale ¶ Quarto ex ꝓgreſſu q2 veniale ſi nõ prohibet quã do ꝓgredit ſit mortale

¶ Ad quintũ rñdet ꝙ pctũm ṗncipalit ↄſiſtere d2 in volũtate. vt patuit ex vna definitõe pcti circa ṗmũ dubiũ illi⁹ text⁹ Ut dimittar ꝛc̃.

¶ Ad ſextũ rñdet ſm magiſtꝝ ſniaꝝ. ꝙ ptãs peccãdi vel malefaciẽdi ſit a deo. Uñ apl's. nõ eſt ptãs niſi a deo. Jtem ieſus dixit ad pylatũ. nõ haberes poteſtatem in me vllam niſi tibi data eſſet deſuper. Jtem diabol⁹ anteq̃ȝ percuteret iob dicebat dño. mitte manum tuam id eſt da mihi in eo poteſtatem

pctã religio diuerſitas locoꝝ ↄgnitio int bonũ ꝛ malũ diuerſitas tpis.
Aggũat ordo locus peccata ſcientia tempus.
ſenect⁹ an ſit liber l'ku⁹ repetitio pctõꝝ. plõgatio. multitudo rõ q̃re nõ peccauit
Etas conditio numerus mora copia cauſa
maneries in pctõ dignitas eccleſiaſtica modica reſiſtẽtia
Eſt modus in culpa ſtatus alt⁹ lucra puſilla.

¶ Jn iſta pte ponit autor circũſtãtias aggũates pctã. dicẽs ꝙ ordo. loc⁹. ſcia. etas. ↄditio. numer⁹. mora. copia. cauſa. mod⁹ pctõꝝ. ſtat⁹ alt⁹. i. dignitas. puſilla lucra. i. modica reſiſtẽtia aggrauãt pctã

Circa textum dubitatur
- Primo que ſunt circumſtãtie aggrauãtes.
- Secũdo qualit' iſte circumſtãtie aggrauãt pctã
- Tercio an etiam ſunt circumſtãtie alleuiãtes pctã
- Quarto vtꝝ ſit nccãriũ ↄfitẽi circũſtãtias aggũates
- Quinto quot modis vnũ peccatũ eſt graui⁹ altero
- Sexto de intellectu ꝛ declaratione littere

¶ Ad primũ dubinm rñdet ꝙ iſte ſunt circumſtãtie aggrauãtes ſcȝ ordo loc⁹ ꝛc̃. que patebũt in ſolutione ſexti dubij

¶ Ad ſecũdum rñdet ꝙ circumſtãtiaꝝ aggrauãtium q̃dã aggrauãt ĩ eadẽ ſpecie ꝛ quedã trahũt in alienã ſpẽm. exemplũ de coire cũ ↄgnata vel cõiugata. eſt circumſtãtia trahẽs in alienã ſpẽm pcti. Jtẽ circũſtantiaꝝ aggrauãtium in eadem ſpẽ. quedã aggrauãt notabilit. ſicut furari centum marcas auri notabilit grauius eſt q̃ȝ furari denarium. et ꝑ ↄñs quãtitas illa rei ſubtracte notabilit aggrauat. Sȝ tñ eſt in eadem ſpẽ furti. Alie aggrauãt in eadẽ ſpẽ ſȝ non notabilit. ſicut ſcia diuitie vel huiõi. Jtem circumſtãtiaꝝ quedã ſunt pctã in ſe vt eſt numer⁹ peccatoꝝ. ꝛ quedam nõ ſunt peccata in ſe. tamẽ aggrauãt peccata. vt ſcientia tempus locus ꝛc̃.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

¶ Ad tercium rñdeť ꝙ ſicut ponunť circumſtãtie aggrauãtes. ſic eti
am circumſtãtie alleuiãtes. Uñ cuilibet circumſtãtie aggrauãti cor-
reſpõdet vna alleuiãs que ſe habet priuatiue ad circumſtãtiam aggra
uantem. Unde ſciẽtia aggrauat ſi aſſiſtat. ſi nõ alleuiat. ⁊ ſic ſimiliter
dicendum eſt de alijs circumſtantijs

¶ Ad quartum rñdeť ꝙ neceſſe eſt ꝯfiteri oẽs circumſtãtias trahen-
tes pctã in aliam ſpẽm. vñ ꝓ adulterio non ſufficit dicẽ. peccaui cum
quadam muliere. niſi ꝯfiteať notabiliť circumſtãtias aggrauãtes nec
pro ſubtractiõe denarioꝝ nõ ſufficit dicere ſubtraxi aliq̃d. ſed confiteri
oportet circumſtãtias aggrauãtes notabiliter

¶ Ad quintũ rñdeť ꝙ multipliciť vnum pctm̃ eſt ḡuiꝰ altero ¶ Pri
mo modo cauſalitate vt pctm̃ luciferi qḋ ꝓceſſit ex ĩtrinſeca malicia.
¶ Scḋo generalitate. vt pctm̃ ade i q̃ nos oẽs peccauimꝰ ¶ Tercio
ex difformitate. vt pctũm iude. ſ. traditio xp̃i. ¶ Quarto difficultate
remittẽdi vt pctm̃ in ſpm̃ ſcũm qḋ diciť irremiſſibile. ¶ Quĩto peri-
culoſitate. vt pctm̃ ignorãtie craſſe qꝛ talis ignorãtia decepit hoiem.
¶ Sexto inſepabilitate. vt pctm̃ cupiditatis Uñ licet oia pctã ſene-
ſcãt in homĩe ipſa tñ auaricia iuueneſcit. ¶ Septimo difficultate ex
pugnãdi. vt ſupbia que efficiť inexpugnabil' qñ dominať. ¶ Octauo
mẽtis cecitate. vt illa q̃ vſum rationis penitꝰ excecat

¶ Ad ſextum rñdeť ꝙ prima circumſtãtia aggrauans pctã eſt ordo.
Nam grauiꝰ peccat eps q̃ꝫ p̃ſbyter. ⁊ p̃ſbyter q̃ꝫ diaconꝰ. ⁊ diaconus
q̃ꝫ ſubdiaconꝰ ⁊c̃. hoc eſt in eiſdẽ pctĩs. ¶ Scḋa eſt locꝰ. qꝛ grauiꝰ ſit
pctũm in eccĩa q̃ꝫ in cymiterio. ⁊ generaliť in loco ꝯſecrato q̃ꝫ nõ cõſe
crato ¶ Tercia eſt ſcia. qꝛ plus peccat ſapiẽs q̃ꝫ inſipiẽs ⁊ ſemꝑ in eo
dem pctõ ¶ Quarta eſt tempꝰ. qꝛ grauiꝰ ſit pctũm in diebꝰ feſtiuis ⁊
in ieiunijs q̃ꝫ in alijs diebꝰ ¶ Quinta ẽ etas. qꝛ plꝰ peccat ſenex q̃ꝫ iu-
uenis in pctõ eodem. ¶ Sexta eſt ꝯditio. qꝛ magis peccat mulier cõ
iugata q̃ꝫ ancilla luxuriãdo. Uñ lex moyſi p̃cepit mulierẽ maritatam
pro fornicatiõe lapidari. ancillã vero flagellari. ¶ Septima ẽ nume
rꝰ ſcꝫ pctõꝝ. vñ Eſa. q̃ꝫ vilis facta eſt mens tua nimis iterãs vias tu-
as malas. ¶ Octaua eſt mora id eſt ꝑmanẽtia in pctĩs ⁊ dilatio pn̄ie
que valde grauãt peccata. ¶ Nona eſt copia rerum mundanaꝝ. quia
cui plꝰ committiť magis negligẽs deo efficiť quãdo eum offendit. vel
copia id eſt multitudo pctõꝝ. Et ſic ꝑ numeꝝ pctõꝝ poteſt intelligi
multiplex repetitio eiuſdem pctĩ. ¶ Decima eſt cauſa ſcꝫ vtꝝ pctũm
fiat ex ſuggeſtiõe aliqua vel non. vel ex inuidia vel ex pura malicia vel
alia cauſa. ¶ Undecima eſt modꝰ peccãdi. vnde ſi dormiẽs cum muli
ere nõ teneat modum naturalem ſit grauiꝰ peccatum q̃ꝫ ſi alius eſſet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

¶ Duodecima eſt ſtatus altus ſcꝫ dignitas eccleſiaſtica vel ſecularis. Quanto gradus altioꝛ tanto caſus grauioꝛ. ¶ Decimatercia eſt modica reſiſtentia id eſt lucta puſilla. quia grauius peccat qui parua tentatione vincitur ꝛ non reſiſtit ei. q̄ꝫ ſi fortiter reſiſteret. ꝛ tunc tandem vinceretur.

infirmus pn̄iam agat .i. crimina ſcꝫ oꝛe
Eger peniteat et culpas confiteatur
non iungeꝛ ergo coꝛpalis pn̄ia manifeſtetur
Non imponetꝛ huic pena ſꝫ inſinuetur
pn̄iam eger pficiet .i. cōualeſcētia coꝛpalis egro tribuaꝛ
Hāc tn̄ implebit ſi firma ſalus ſibi detur
eger moriaꝛ liberet quibꝫ ꝯtritionē ꝯfeſſoꝛ infirmū
Si migret abſoluat contritū pꝛeſbytꝛ egrū
egrum oꝛōnes alleuiēt abſtinētia elemoſina amicoꝝ
Huncqꝫ pꝛeces releuēt ieiunia dona ſuoꝝ
pn̄a verecūdia turpis poſt moꝛtem fias
Vt ſit pena ruboꝛ tibi vilis vt efficiaris
litteratioꝛ ꝓ q̄ efficiaris imponiꝛ .ſ. infirmo .i. ꝯfitearis
Doctioꝛ vt fias iniungitur vt fatearis
abſcondet in vltimo tua peccata
Judicio teget extremo cōfeſſio culpas
vt non cernat ſaluatoꝛ ꝓ vel .i. diabolꝰ ille hō culpas
Ne videat deus aut demon vel q̄ facit illas

¶ In iſta parte autoꝛ oſtēdit quomodo eger ſeu infirmꝰ debeat penitere id eſt cōfiteri. ꝛ quomodo ſibi ſit imponēda penitētia. Secundo quomodo debeat abſolui. ibi. Si migret. Tercio quomodo ſit penitēdum ꝛ quare. ibi Doctioꝛ vt fias. Et dt̄ q̄ eger id eſt infirmꝰ debet habere cōtritionem ꝛ cōfiteri plenarie pctā ſua ꝛ velle facē pn̄iam. ꝛ ſibi nō debet imponi pn̄ia. ſed debet ſibi ſic notificari vt ſi fiat ſanus q̄ illam impleat. ſed ſi moriꝛ. debet abſolui a peccatis ſuis cōtritis ꝛ ꝯfeſſis. et debet releuari per pias elemoſinas pꝛeces ꝛ ieiunia ſuoꝛum amicoꝝ. ꝛ loco penitētie debet ei imponi ruboꝛ quem habebit de hoc q̄ tam vilis erit poſt moꝛtem. Et vt tu pctōꝛ fias doctioꝛ id eſt ſapiētioꝛ ad inquirēdum de peccatis debes nude cōfiteri. ꝛ ſubiūgit cauſam. ibi. Judicio tegere dicens q̄ cōfeſſio eſt tāte poteſtatis q̄ in extremo iudicio taliter tegit peccata q̄ nec deꝰ nec demon id eſt diabolꝰ nec ipſe peccatoꝛ poſſet videre illa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Circa textum dubitatur

Primo quomodo morientibꝰ ſit imponēda pn̄ia.
Secundo quomodo et a quibus peccatis ſunt abſoluendi.
Tercio an quis poſſit in fine vite ſue facere penitentiam bonam
Quarto quid ſit de illo qui preuenitur morte anteq̄ꝫ confiteatur.
Quinto quō aliquis fit doctior ex cōfeſſione
Sexto de extremo iudicio vbi quomodo et quibus fieri debeat.

¶ Ad primū dubium rn̄det ſm magiſtꝝ ſn̄iaꝝ ſic dicētem. de īfirmis in periculo mortis poſitis inquirēda eſt pura confeſſio pctōꝝ. tn̄ illis nō eſt imponēda quātitas pn̄ie. ſꝫ tm̄ eſt manifeſtāda ſeu inſinuāda. et ſi migrauerit tūc amicoꝝ orationibꝰ ꝛ elemoſinaꝝ largitionibꝰ pondus penitentie eſt ſubleuādum ſi poſt cōualuerit. penitētiam ſibi inſinuatam diligenter adimplebit.

¶ Ad ſecūdum rn̄det ꝙ tpe neceſſitatis ſcꝫ egritudis ſeu mortis poteſt quilibet infirmꝰ a quolibet preſbytero abſolui q̄ꝫuis in ſentētia excōmunicationis eſſet. Vn̄ ſi preſbyter abnegauerit pn̄iam penitentibus morientibus. reus erit animaꝝ. qꝛ dn̄s ait. Cum cōuerſus fuerit peccator ſaluꝰ erit. Unde confeſſio poteſt eſſe in vltimo tempore vite. vt patet de latrone dexteri lateris

¶ Ad terciū reſpondet ex dubio p̄cedenti. dꝫ tamē Augꝰ ꝙ difficile ē ſcire vtꝝ talis ſaluet vel damnet. ꝛ ideo infert. ſi vis a dubio liberari ꝛ certus eſſe. age penitētiam dum ſanꝰ es. Et ideo eſt valde periculoſum differre pn̄iam vſqꝫ ad finem vite

¶ Ad quartū rn̄det ſm mgr̄m ſn̄iaꝝ li. iiij. ꝙ ſi q̄s nō ſit ꝯfeſſus ꝛ hꝫ bonū teſtioniū ꝙ nō poterat īuenire ſacerdotē qꝛ p̄occupauit eū mors in domo vel ī via. ꝛ ſi parētes faciāt oblationē ꝓ eo ad altare firmiter ſperandū eſt de ſalute ꝛ ſaluatiōe eiꝰ. qꝛ deꝰ eſt inſpector cordis.

¶ Ad quintum rn̄det ꝙ duplr̄ dꝛ quis fieri doctior in ꝯfeſſiōe. Primō qꝛ cautior eſt ad cauēdum ſibi de pctis. Secūdo mō qꝛ ſapientior ſeu magis fit inſtructꝰ. nam in ꝯfeſſiōe nō ſolum vitia ſunt manifeſtāda. ſꝫ etiā doctrine ꝛ informatiōes ſalutares ſunt exhibēde

¶ Ad ſextum rn̄det ꝙ extremū iudicium eſt horribile. ineuitabile. intolerabile. inopinabile ꝛ erubeſcibile. Item erit in valle ioſaphat multiplici rōne. ¶ Primo qꝛ ille locꝰ eſt cōmunis. qꝛ eſt media regio terre habitabilis. ¶ Secūdo qꝛ eſt locꝰ famoſiſſimꝰ ꝛ publicꝰ ꝓpter opa noſtre redemptiōis que ibi geſta ſunt. ¶ Tercio qꝛ ioſaphat interptat

iudicium domini. Un̄ Johel ꝓpheta. Cōgregabo om̄es gētes ⁊ du-
cam eas in vallē ioſophat. ⁊ ibi diſceptabo cū eis. Etiā ſm̄ magr̄m ſē-
tentiaꝝ nō ſolum xp̄s iudicabit. ſed etiā ſancti eiꝰ. Juxta illud domi-
ni. Uos qui ſecuti eſtis me ſedebitis ſuper ſedes duodecim iudicantes
duodeciꝫ tribus iſrahel

Confeſſor dulcis affabilis atqꝫ benignus.

ad iniūgendū pniāꝫ ad iudicandū pius .i. ꝯdolens.

Sit ſapiens iuſtus ſit mitis cōpatieſqꝫ.

ꝓ ſicut pctm̄ qd ipemet fecit ſic abſcōdat crimīa pctōꝝ in ꝯfeſſione dcā

Ut crimen ꝓprium celet peccata reorum

tardꝰ ad īponendū dolorē ꝓptꝰ dandū remiſſionem

Sit piger ad penam ſit velox ad miſerandum.

.i. dolentē ſe oſ̄dat pctōrem macula auſterum

Et doleat quotiens facit illū culpa ferocem.

.i. emittās pia v̄ba dās v̄ba ꝯſolatoria dās v̄ba correctoria

Infundēs oleū mulcēs vinūqꝫ flagellans.

aliqñ .i. ferocitatē qñqꝫ exhibeat dulcedinē

Nunc virgam patris nunc prebeat vbera mrīs.

ꝯfeſ. .i. loqꝛ puniat v̄bis compeſcit

Sibilet et cātet ſtimulet cū cogit oportet

¶ In iſta pte autor determiat de ꝯfeſſione ꝓut reſpicit cōfeſſoreꝫ. Et diuidiꝛ. nā p̄mo oſtendit qūo ſe habebit cōfeſſor in geſtis ſuis quando audit cōfeſſiones. Scd̄o oſtēdit quō ſe habebit in interrogādo. Tercia q̄les excitatōes habebit cōfeſſor. Quarto cōpat cōfeſſorem medico Quinto oſtendit in ſpc̄ali q̄lis penitētia debet imponi ꝓ peccatis varījs. Sexto de operibus miſericordie. Septimo oſtendit generaliter quō penitentia ſit iniūgenda. ptes patebunt in ꝓceſſu. Prima ps ad huc diuidiꝛ in duas. Nā p̄mo oſtendit qualis debet eſſe confeſſor. Secundo qualiter debet celare peccata ſibi in cōfeſſione dicta. ibi. Ut crimen ꝓprium. Dicit p̄mo ſic. ꝙ cōfeſſor debet eſſe dulcis. affabilis. benignus. ſapiens. mitis. iuſtus. pius. ⁊ compatiens. tunc ibi. Ut crimen dicit ſic confeſſor debet celare peccata peccatorum ſeu confitentium ſicut ꝓpria peccata. Et debet eē piger ad penitentiam. ⁊ velox ad dei miſericordiam. debet etiam ſe dolentem oſtendere quādo culpa facit ip̄m pctōrem ferocē. i. ſupbum. Debet etiā habere qñqꝫ mollia v̄ba ⁊ blanda. ⁊ qñqꝫ aſpera ⁊ feroca. ⁊ debet dare interdum virgam

patris. id eſt auſteritatem in verbis. ⁊ quãdoq; debet ꝓbere vbera ma-
tris. id eſt dulcia ⁊ ſuauia ꝟba. ⁊ quãdoq; debet ſibillare. id eſt ſecrete
vel baſſe loq̄. ⁊ qñq; cãtare. id ē alte loq̄ ſcḋm oportunitatem

Circa textū dubitaꝛ

Primo vtrū vn⁹ ↄfeſſor poſſet mutare penitentiam
iniunctam ab alio

Scḋo q̄d dꝫ fieˀi de ſurdꝭ ⁊ mutꝭ. ⁊ quō dēant ↄfitēi

Tercio ſi ſacerdos añ ↄfeſſionē ſciret pctm̄ aliquod
vtꝝ deberet ſibi dici in ↄfeſſione.

Quarto q̄ ſit pena ſacerdotis reuelãtis peccata ſibi in
confeſſione dicta

Quinto ſi ↄfitens daret ↄfeſſori licentiam reuelãdi
vtꝝ poſſet peccata reuelare

Sexto ſi confeſſor cogereꝛ reuelare vtrum poſſit re-
uelare

¶ Ad ꝑmū dubiū rñdeꝛ ꝙ ſi cōfeſſor velit mutare pniam debet q̄ttu-
or aduertere. Primū eſt ꝙ diſcrete mutet illam pniam. i. ꝙ nō impo-
nat leuiorē vł grauiorē pniam niſi ex certis ⁊ legittimis cauſis Secū
dū eſt ꝓpter rōnabilem ⁊ nccãriã cãm. Terciū eſt ꝙ hoc faciat reſpcū
ſuoꝝ ſubditoꝝ. Quartum eſt ꝙ talis pnia nō ſit iniūcta ꝑ caſu ꝑtinē
te ad ſuperiorem

¶ Ad ſcḋm rñdeꝛ ꝙ ſurdi ⁊ muti debent ſignis induci ad ↄfeſſionē
et ad deteſtationem peccatorum ⁊ ſi notabiliter ꝑcipiatur eoꝝ deuotio
vel voluntas confitendi ſi poſſent. iudicandum eſt de illis ſicut de con
feſſis. Hec raymundus

¶ Ad terciū rñdeꝛ ꝙ ſic. q2 illḋ qḋ ꝑus ſciuit ↄfeſſor hoc ſciuit vt hō
ſed qḋ ꝑ ↄfeſſionem ſcit hoc non ſcit vt hō. ſed vt deus. Et ꝓpter hoc
publici pctōres quoꝝ pctã nō ſolū ſunt nota ſacerdoti. ſed etiam alijs
teneꝛ cōfiteri illa peccata publice

¶ Ad quartū rñdeꝛ ꝙ pena ſacerdotis reuelãtis pctã ſibi in ↄfeſſione
dicta. Prima eſt q2 peccat mortalr̄ ſi ꝟbis vel ſignis illa reuelauerit.
vt patꝫ extra de pnia ⁊ remiſſione. c. oīs. Scḋa eſt q2 debet deponi ab
officio ſacerdotali. Tercia eſt ꝙ ꝑ totã vitã ſuam peregrineꝛ vel in ar-
tum monaſteriū ad agendū ꝑpetuã pniam retrudaꝛ. Vñ Gregꝭ. Ca
ueat ſibi añ oīa ſacerdos ne de his que ſibi ↄfiteꝛ pctã alicui recitet. n̄
ꝓpinq̄s. nō extraneis. nec qḋ abſit ꝑ aliq̄ ſcãdalo. Nã ſi h̄ fecerit depo
naꝛ ⁊ oībus dieb⁹ vite ſue peregrinãdo pergat

¶ Ad quītū rñdeꝛ ꝙ ſi ↄfitēs daret ↄfeſſori licētiã reuelãdi ſi illḋ re
uelet nō frãgit ſigillū cōfeſſionis. tutum eſt tñ ne cōfeſſor reuelet niſi
magne vtilitates poſſent inde ſequi. Et hoc duab⁹ de cauſis. Prima

eſt ꝓpter reuerentiam ſacramenti Scd̃a eſt ne confitens poſtea dicat illū cōfeſſorē reuelaſſe pctā ſibi in cōfeſſione dicta

¶ Ad ſextū rn̄det ꝙ ſi cōfeſſoꝛ cogitur ꝑ obedientiam vel iuramentū vel penam. ⁊ ſcit tale crimen de tali cuius cōfeſſoꝛ fuit. tunc confeſſoꝛ ſi nō poteſt ꝑ aliam viam euadere. poteſt licite iurare ꝙ neſcit illud crimen de illo q̄zuis tamē ſcit. nec in hoc eſt periurus. quia iuramentuꝫ non cogit eum ad dicenduꝫ aliud q̄ꝫ ꝙ ipſe ſcit vt homo. ſed quod ipſe ſcit in confeſſione non ſcit vt homo ſed vt deus. cuius pro tunc eſt vicarius. Unde Auguſtinus dicit. Nihil minus ſcio q̄ꝫ quod in cōfeſſione audio.

in ꝓ̇ncipio ↄfeſ. interroget pctō̄ꝛ qualiter fidē catholicā hꝫ
In ꝓ̇ mis querat contritus quomodo credat.
fidelis ſit bene cū corde .i. ↄfiteatur cū oꝛe.
Si credat ſane coꝛde fateatur et oꝛe
predicta pctō̄ꝛis pctā diligent.ſ. ↄfeſſoꝛ
Poſt hec rimetur peccantis vulnera caute
abhomīabile viciū ↄfeſſoꝛ dicat aliqd̄.
Contra naturā culpā nō exp̄imat vllam
de deterioꝛi peccato homo interrogetur
Nec ſuꝑ enoꝛmi ſimplex ſi conueniatur.
peccato cognouit faciendum inducatur
De quo nil ſciuit ad agendum ſic moueatur
ↄiūx aliq̄ illꝰ pcti culpabilis ſapiente
Uxoꝛ adulterij re a confeſſoꝛe perito
peniteat adultera facta viro ſuo.
Sic luat admiſſa ne ſit ſuſpecta marito

¶ In iſta ꝑte autor oñdit qūo cōfeſſoꝛ dꝫ inq̄rē de peccatis ⁊ diuidit. Nam primo oſtendit quid debet inquirere. Secundo quid confeſſoꝛ non debet inquirere. Tercio quomodo adultera debet confiteri. ſecūda ibi. Contra naturam. Tercia ibi. Uxoꝛ adulterij Dicit primo ſic. ꝙ in participio confeſſionis ante omnia confeſſoꝛ debet inquirere de fide confitentis quia fides eſt fundamentum omnium virtutum. deinde debet querere de ſingulis peccatis ſed nō debet querere de peccatis contra naturam. ne peccatoꝛ moueatur ad agendum talia peccata contra naturam que prius neſciuit. Dicit vlterius ꝙ vxoꝛ adultera debet confiteri ſapienti confeſſoꝛi. ⁊ ſibi debet imponi talis penitētia ꝙ uon habeatur ſuſpecta viro.

Circa textū dubitat᷑

Primo quid ſit fides
Secūdo q̄re ꝑmo querendū ſit de fide.
Tercio que requirunt᷑ ad ꝑfectōem fidei.
Quarto q̄d opatur fides in homine
Quinto in quibus peccatis non debet multiplex inq̄ſitio fieri.
Sexto quid ſit adulterium.

¶ Ad ꝑmū dubiū rn̄det᷑ ꝙ ſm apl'm fides ſic deſcribit᷑. Fides eſt ſubā rerꝝ ſperandarꝝ argumentum nō appentiū. vn̄ Fides eſt ſubſtātia id ē fundamentū ꝑmi habitus ꝟtutum ⁊ eſt ſperandarum rerꝝ. qꝛ fides ꝓpter aſſenſum facit in nob̄ ſubſiſtere res ſperatas. ⁊ eſt argumentū q̄d ꝓbat de nō apparentibꝰ ꝙ ſic ſint. ⁊ dicit᷑ nō apparentium. qꝛ fides illa maīfeſtat q̄ ꝑ ſe nō apparēt. Un̄ etiā mgr̄ ſentētiarꝝ dicit ꝙ fides eſt ꝟtus qua credunt᷑ que non videntur

¶ Ad ſcd̄m rn̄det᷑ ꝙ ideo primo in confeſſione querendum eſt de fide quia fides eſt fundamentum aliarum virtutum. quod multipliciter patet. Nam primo qui vult contemplari ſine fide eſt ſimilis illi qui ſolem vult videre ſine oculis. Scd̄o qui ꝑ̄dicat ſine fide ſermonez nō loquit᷑ ſed ꝯpatur plumbo ad aurato. Tercio qui opatur ſine fide eſt ſimilis illi q̄ ſtruit pulchra edificia ſuper arenam. quia fundamentuz non ponit.

¶ Ad terciū rn̄detur ꝙ multa req̄rūtur ad fidei ꝑfectōem. Primum ꝙ ſit in charitate formata ſicut fides Marie magdalene. quam fides ſaluam fecit ⁊ cui dimiſſa ſunt peccata multa. Secundo ꝙ ſit deuotione feruida ſicut fuit fides mulieris cui deus dixit. O mulier magna eſt fides tua. Terciū ꝙ ſit bonis operibus approbata ſicut fides Cornelij. Quartū eſt ꝙ ſit fortitudine roborata ſicut fides ſtephani laurēcij ⁊ aliorꝝ martyrꝝ. Quintū ꝙ ſit humilitati ſubiecta ſicut fides beate virginis. q̄ ait. Ecce ancilla domini. ⁊c̄.

¶ Ad quartū rn̄det᷑ ꝙ fides multa bona facit in homine. Primo ſaluat. vt dcm̄ eſt marie magdalene. Fides tua te ſaluā fecit. Scd̄o mētem purgat. vn̄ in actibus apl'orꝝ. Fide purificās corda illorum Tercio ꝯtra mundum pugnat. vnde. Sancti ꝑ fidem vicerunt regna. Quarto poſtulata impetrat. vn̄ O mulier fides tua magna eſt fiat tibi ſicut petiſti. Quinto tempalia ꝯtēnit. vn̄ Fide moyſes grādis factus regiā ſpreuit. Sexto ꝑſeuerare facit. Unde apoſtolus. Tu autez in fide ſtas. id eſt perſeueras Septimo iuſtificat. vnde Credidit abraham deo. ⁊ reputatū ē ei ad iuſticiā. Octauo beatificat. vn̄. qꝛ vidiſti me thoma ⁊ credidiſti. bti q̄ nō viderūt ⁊ crediderūt. Nono alias ꝟ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

tutes ſuperedificat. qꝛ fundamentū eſt aliaꝝ ꝟtutū

¶ Ad quintum reſpondetur ꝙ ꝑncipaliter in duobus pctīs non debet eſſe multiplex interrogatio. Primū luxuria. id eſt in peccato contra naturam. qꝛ ꝑ hoc ſimplices poſſent ſe mouere ad opus. Secundum eſt auaricia ⁊ ſpecialiter de turpi lucro non debent fieri ſubtiles quiſitiones ne poſterius ꝯmittant talia peccata

¶ Ad ſextum reſpondeť ꝙ adulterium eſt alicuiꝰ thori violatio. ⁊ dicitur quaſi ad alterius thorum acceſſio. ⁊ poteſt vir tripliciter cōmittere adulterium. Primo modo ſi ipſe ſit vxoratus ⁊ peccat cum ſoluta. Secundo modo ſi ſit ſolutus ſed peccat cum maritata. Tercio modo ſi vterqȝ id ē vir ⁊ mulier ſint copulati copula matrimonij. ⁊ iſtō eſt ceteris grauius

exhorteť penitētes iteꝝ in pctā cadāt
Sepius ammoneat confeſſor ne recidiuent.
pctōres iteꝝ cadāt exhorteť ſcȝ pctā ſua.
Si relabantur moneat ꝙ cōfiteantur
quicūqȝ .ſ. inordiāte ſolitaria loca īducūt ſecreta fugito
Quiſqȝ amans loca ſola nocēt loca ſola caueto
fugiāt modos ruinā trahentes
Et vitent cauſas ad lapſus allicientes
exhortare pnīam ꝑfecte iniunctā ꝓ peccatis
Sollicites penam complete ſatiſfacientem
ſuū cuſtodiāt diligēter ſuos corde mēbra
Os ſeruent caute ſenſus cum pectore renes.
.i. ad malos lapſus ꝑdictoꝝ ꝓnior cōſuetudo
In prauos vſus horū ꝓcliuior vſus.
dictū graue plus cuſtodire neceſſariū
Hoc eſt difficile magis et ſeruare neceſſe.

¶ In iſta ꝑte oſtēdit autor quō ꝯfeſſor exhortari debet peccatores vt vt deſerāt pctā. ⁊ dicit ꝙ ꝯfeſſor ſepius debet ammonere homines ꝯfeſſos ne iterū cadāt in peccata. Et ſi ceciderint iterum in peccata ꝙ ſtatim faciant confeſſionem. ⁊ ꝙ ille qui amat debet vitare loca ſecreta. ⁊ ꝙ ipſe cōfeſſus impleat penitētiam ſibi iniunctam. ⁊ vitet illa ꝑ que cadere poſſet in peccata. ⁊ ſeruet caute os. ſenſus. cor. ⁊ renes. q̄a illa prona ſunt ad peccandum. ⁊ ergo difficile eſt illa ſeruare. ſed eſt ſumme neceſſarium.

Primo quid ſit recidiuare
Secūdo vtꝛ ꝯfeſſoꝛ pt cape iuramentū vel votum a ꝯfitente ne recidiuet
Tercio vtꝛ opa viua ꝑus fcā mortificentur per recidiuatiouem.
Circa textū dubitaꝛ
Quarto vtꝛ bona opa prius facta reuiuiſcāt per penitentiam ſequentem
Quīto q̄re amās debet cauere loca ſecreta.
Sexto q̄re os ſenſus ⁊ renes dn̄t caute ſeruari.

Ad ꝑmn̄ dubiū rn̄deꝛ ꝙ recidiuare ē iteꝛ poſt ꝯfeſſionē in pctā ſtatim cadē. ⁊ ē valde horribile qꝛ nocet ml'tipl'r. Prīo qꝛ hō ꝑ pctm̄ ſecūdarie fit īpotētioꝛ ad ſurgēdū. Scd̄o qꝛ culpa fit difficilioꝛ ad remittēdū. Tercio qꝛ deꝰ fit difficilioꝛ ad placādū. Quarto qꝛ dyabolꝰ fit difficilioꝛ ad expellēdū. ⁊ his oībꝰ poſſumꝰ hrē exēplū ī vulnē ꝑus ſanato. qd̄ ſi iterato apiaꝛ. tardiꝰ ſanaꝛ q̄ȝ ſi ibi nūq̄ȝ vulnꝰ fuiſſet

Ad ſcd̄m rn̄deꝛ ꝙ nō ē ſꝑ licitū cape iuramētū vl' votū a cōfitente ne recidiuet. ⁊ hoc iō vt euitemꝰ ꝑiculū. q̇a ſi recidiuaret poſt iuramētū vl' votū dupl'r peccaret. ſ. recidiuādo ⁊ votū frāgēdo. ſunt tn̄ aliqui caſus in q̇bꝰ pt capi iuramētū a cōfitēte ꝙ nō cōmittat amplꝰ talia. ſ. qn̄ quis abſoluiꝛ ab excōicatōne. Itē qn̄ aliquis fuit incēdariꝰ. Item hereticus. Itē exiſtens in nephando crimine.

Ad terciū rn̄deꝛ ꝙ dupl'r opꝰ diciꝛ viuum. Uno mō qꝛ efficiꝛ a vita. ⁊ ſic opus factum in charitate nunq̄ȝ mortificaꝛ. Alio mō qꝛ efficit vitā. ⁊ hoc dupliciter. vel quo ad ſubiectum ꝑpꝛium ⁊ ſic mortificatur. vel quo ad ſubiectum alienum ⁊ ſic non mortificatur. quia veīt ad gloriam electorum.

Ad quartum reſpōdetur ꝙ opera bona facta in peccato mortali nūq̄ȝ reuiuiſcunt ꝑ penitentiam ſequentem. valent tamē ad tria. Unꝰ.
Que ſub mortali bona fiunt dant bona terre. Et faciunt abile. minuunt tormenta gehēne. Sed bona opa mortificata per recidiuatiouez poſſunt viuificari per penitentiam ſequentem. aut ꝑ grām ſuꝑuenientem. Unꝰ. Illa reuiuiſcunt que quondā viua fuerunt
Uiuere nō pn̄t que mortua nata fuerunt

Ad quintum reſpōdeꝛ ꝙ amans debet vitare loca ſecreta. quia loca et tpa inducunt hoīem ſepius ad peccandum. ⁊ maxime ad luxuriam vt ſolet dici in his verſibus.
Si venerem vitare velis loca tempora vita.
Nam locus ⁊ tempus pabula preſtant ei.

Ad ſextū rn̄deaur ꝙ os ad duo deſeruit. Primo ſcꝫ q̇ ad ſaporez ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

hō peccet. ergo ſaporē ꝛ guſtū dꝫ caute cuſtodire. Scđo debuit ad lo
quelā. nā in multiloq̄o nō deeſt pctm̄. Senſus etiā debēt caute ſuari:
qꝛ ſunt porte corꝑis q̄bꝰ pctā pn̄t intrare. ꝛ p̄cipue viſus ꝛ auditꝰ. et
ergo caute dn̄t ſuari. pectꝰ etiā dꝫ ſuari. ſ. ꝑ pctis cordis Renes etiā
debēt ſuari ꝑ luxuria q̄ ex ipſis orit̄ Renes luxurie ſunt ſedes ac alim̄ta

.i. iudex extrinſecꝰ aliquas inhibitur
Vſqꝫ foris iudex per perſonas ꝓhibetur
.i. ꝯuertere ſuum dans medicinā mutare ꝓhibitur
Flectere iudicium medicus variare vetatur
.i. ꝯfeſſor ꝓpter odium ꝓuideat ꝓpter amorem
Sic anime iudex odio caueat vel amore
pctōres pn̄ia grauare .i. mitigare
Offenſoſqꝫ penis onerare vel alleuiare
ſancte ꝯſuetudies antiquoꝝ traditiones ꝯfeſſor imitet̄
Eccleſie mores vel patrū ſcripta ſequatur
.i. quātitas pn̄e ad quātitatem peccati
Sitqꝫ modꝰ pene iuxta moderamina culpe
modus facilior grauior
Et tanto leuior quanto contritio maior
ſanant diuerſa medela aliquod
Vt medici curant vario medicamine corpus
demonſtrēt infirmitates ſcꝫ illaꝝ inflammationē cutis
Vt curant febres vt vulnus ſiue tumorem
peccatrices diuerſas exigunt remedia
Sic anime varias egre poſcūt medicinas

¶ In iſta ꝑte autor ꝯpat ꝯfeſſorem ad iudicem ſecularem ꝛ ad medi
cum. Et diuidit̄. nam p̄mo ptꝫ qđ dcm̄ eſt. ſcđo oñdit ſpecialit̄. ꝛ cō-
parat ꝯfeſſorē ad medicū. ibi. vt medici curant. Dicit p̄mo ſic. ꝙ ſicut
iudex extrinſecꝰ nō debet flectē iudiciū ꝓpter ꝑſonas. nec medicꝰ varia
re debet medicinā ꝓpt̄ ꝑſonas. Sic etiā iudex vel medicꝰ aīe. i. ꝯfeſſor
nō debet ꝯfeſſis alleuiare vel aggrauare pn̄iam ꝓpt̄ odiū vel amorē. ſꝫ
debet reſpicere ad cōſuetudinem eccleſie. ad dicta doctoꝝ. ad quātita-
tem culpe. ꝛ ad magnitudinē ꝯtritionis. Vn̄ ſicut medici curant va
rias infirmitates varijs remedijs vel medicinis. nam aliter febres ali
ter vulnera. ꝛ aliter tumores curāt. Sic etiam anime peccatrices va
rijs indigēt remedijs cōtra alia ꝛ alia peccata.

Circa textū dubitatur

Primo quot modis frangitᷓ iuſticia iudicij
Secūdo que requiruntᷓ ad rectum iudicium
Tercio quid valet iuſticia
Quarto vtꝝ acceptio ꝑſonaꝝ ſit pctm̄ in iudicio
Quinto vtꝝ iudex poteſt accipere munera
Sexto q̄d intelligit autor ꝑ febres vuinꝰ ⁊ tumorē.

¶ Ad primū dubium rn̄detᷓ ꝙ triplicitᷓ ꝑuertitᷓ ſiue frangitᷓ iuſticia
iudicij. Primo amore ſcꝫ ꝑſone vel pecunie. Unde Eſaias. ve vobis
qui iuſtificatis impium ꝓ muneribꝰ. ⁊ iſti ſunt iam dilecti in mundo
Secūdo peruertitᷓ iuſticia timore cōtra quod dicit euāgelium. nolite
eos timere qui occidūt corpus. animam autem occidere nō poſſunt.
Tercio ira vel inuidia. Unde in euāgelio. pylatꝰ laudādus eſt iudex
qui nō flectitur aliquo iſtorum modoꝝ. ⁊ iſti modi habent etiam veri
tatem de iudice anime ſcꝫ cōfeſſore

¶ Ad ſecūdum rn̄detᷓ ꝙ tria req̊runtᷓ ad hoc ꝙ iudiciū ſit iuſtū. Pri
mū eſt ꝙ ꝓcedat ex iuſticia. i. ꝙ ipſa ſn̄ia ſit iuſta. Scd̄m eſt ꝙ ī iudi
ce ſit autoritas iudicādi. Un̄ iudex ſcl'aris non p̄t ſe ītromittē de cau-
ſis eccleſiaſticis. Terciū eſt ꝙ ſn̄ia ꝯferatᷓ ſcd̄m rectā rōnem prudētie
alias eſſet iudiciū ſuſpicioſum ⁊ temerarium

¶ Ad tercium rn̄detᷓ ꝙ iuſticia ꝓmo modo beatificat. Unde in euan-
gelio. beati qui eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiam ⁊c̄. Secūdo exaltat. Unde ī
libro Sapiētie. Qui opatᷓ iuſticiam exaltabitur. Tercio appetitum
cōcupiſcentie refrenat. Unde Eſaias. Erit iuſticia quaſi cingulum
lumboꝝ eiꝰ. Quarto a morte eterna liberat. Unde in prouerbijs. Ju
ſticia a morte liberat. Quinto coronat Unde ps̄. Retribuet mihi do
minꝰ ſcd̄m iuſticiam meam

¶ Ad quartum rn̄detᷓ. acceptio perſonaꝝ in iudicio eſt pctm̄ vt ſatis
ptꝫ ex iam dictis. Et fit acceptio ꝑſonaꝝ quādo iudex melius iudicat
amicis. cognatis. dominis. diuitibus vel potentibꝰ. q̄ꝫ inimicis. alie-
nis. ſeruis. pauperibꝰ vel impotentibꝰ

¶ Ad quintum rn̄detᷓ diſtinguēdo de iudicibꝰ. quia quidem ſunt iu-
dices ordinarij. ⁊ iſti nō debent accipe munꝰ. ⁊ ſpecialiter nō debent.
petere. q̄ꝛ ex officio tenentᷓ iudicare. Alij ſunt iudices delegati. ⁊ iſti
poſſunt petere expēſas moderatas. ſꝫ non vltra. vt ptꝫ extra de vita et
honeſtate clericoꝝ. Hec Raymūdus

¶ Ad ſextū rn̄detᷓ ꝙ in ꝓpoſito ꝑ febres vulnꝰ ⁊ tumorē ītelligūtᷓ tria
ꝓncipalia pctā mortalia. nā ꝑ febres ītelligitᷓ luxuria. ꝑ vulnꝰ ītelligi
tur auaricia que eſt ſicut ꝓfundum vulnus. cuius terminꝰ non po-
teſt inueniri. ſic nec auarus ſatiari poteſt. nam licet in ſene omnia vi-

cia ſeneſcāt. ſola tñ auaricia in eo iuueneſcit. Per tumorem intelligit̄ ſuꝑbia. qꝛ ſicut tumor eſt quedā eleuatio cutis vel alteri⁹ rei tumeſcētis. ſic etiam ſuperb⁹ inter alios vult ſe eleuari

oppoſito iniūgas ꝓpterea ſue oppoſita maculis
Opponas igitur anime contraria morbis
bona donet auarus .i. hō immund⁹
Propria det cupidus. ſe caſtret luxurioſus
o hō inuidioſe inuidiā remoue homo ſuꝑbiam
Inuidie liuorem depone ſuꝑbe tumorem
moderat⁹ eſus ebrietatē cibi tua refrenet iracūdiam
Sobrietaſqꝫ gulam patiētia cōprimat iram.
deponat qui leſus eſt faſtidia
Ammoueat leſus rancorem. tedia meſtus.
ſumptio vnde ſoluat excellentia potationis
Potus aque redimat excelſus ebrietatis
tue voluptates puniat caſtigatio carnis
Carnis delitias caſtiget virga flagellās.
digne pn̄iam agat ſubtractum raptor reſtituat
Ut bene peniteat ablatum predo reportat

¶ In iſta pte autor ſpecialit̄ oſtēdit quomodo circa quodlibet pctm̄ cōfeſſor dabit ſpeciale remedium. dicēs ꝙ tu debes dare medicinas q̄ ſint cōtrarie morbis id eſt peccatis. nam cupid⁹ id eſt auar⁹ debet dare propa bona. luxurioſus debet ſe caſtrare. inuid⁹ debet dimittere inuidiam. Superb⁹ ſuꝑbiam. Sobrietas edendi debet corrigere gulam. patiētia iram. leſus debet dimittere rancorem. ꝛ meſtus tedia Ebrietas debet caſtigari ꝑ potum aque. ꝛ ꝯtra delitias carnis debet fieri flagellatio. ꝛ raptor debet reſtituere ablata

Circa textum dubitatur
- Primo vtꝝ pctā poſſunt curari ꝑ contraria
- Secūdo quō vicia pn̄t mutari in ꝟtutes ꝯtrarias
- Tercio que ſunt ꝯſiderāda in ſatiſfactione.
- Quarto que ſunt requiſita ad ſatiſfacientem ſatiſfactionem.
- Quinto an predo debet ablata reſtituere
- Sexto de intellectu littere

¶ Ad primum reſpōdetur ꝙ ſic. quia vnum cōtrarium natum eſt expellere reliquū. vt caliditas expellit frigiditatem. etiam dicit P. in p̄dicamentis ꝙ virt⁹ contrariat̄ vicio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

¶ Ad ſecūdum reſpōdetur ſcdm. P. ſecundo ethicorum ibi dicit virtus moralis cōſiſtit in medio. Unde virtꝰ ibidem deſcribitur ſic. Uirtus eſt habitus electiuus in medio cōſiſtens. ⁊ quia virtꝰ conſiſtit in medio ſcʒ duorum viciorum extremorum quoꝝ vnum eſt ſupra ⁊ aliud infra. ſcʒ exceſſiue dare. ⁊ dicitur prodigalitas. aliud eſt infra id ē modicum vel nihil dare. ⁊ dicitur parcitas. Uult ergo textꝰ ꝙ cupidus vt prodigꝰ large ſua diſtribuat. luxurioſus totaliter ſicut caſtratꝰ viuat. nō tamē debet ſe priuare membris

¶ Ad tercium reſpōdetur ꝙ tria ſunt cōſideranda in ſatiſfactione. in quibꝰ ſatiſfactio debet correſpōdere culpe. Primum eſt numerꝰ. nam pro ſubtractiōe duorum denariorum nō ſufficit ſatiſfactio vniꝰ. Secūdum eſt pondꝰ. Tercium eſt mēſura. Uñ Augꝰ. Tanto tpe quis debet eſſe in pena quāto fuit in peccato

¶ Ad quartum reſpondetur ꝙ ad ſufficientem ſatiſfactionem requirunt aliqua ex parte dei. aliqua ex parte peccatoris ⁊ aliqua ex parte eccleſie. Ex parte dei requirunt duo. Primum eſt miſericordia qua deꝰ culpam indulget. Secūdum eſt iuſticia. Ex parte peccatoris etiam requirūtur duo. Primum eſt dolor de peccatis perpetratis et omiſſis bonis. Secūdum ē amor dei ⁊ ſuoꝝ preceptoꝝ. Ex parte eccleſie duo requirūtur. Primū eſt meritum chriſti ⁊ ſanctoꝝ. Secundum eſt indulgētia que dat per papā epiſcopos vel eoꝝ vicarios

¶ Ad quintum reſpondetur ꝙ predo ⁊ quilibet habens bona iniuſta. tenetur illa reſtituere illis ex quibus ſunt exorta. vel heredibꝰ eorum. Et ſi neſciantur illi debent dari pauperibus vel vſui eccleſie in tali ciuitate vel villa in qua illa bona ſunt male acquiſita. ⁊ non ſolum principales id eſt qui principaliter iniuſta bona acquiſierunt tenentur reſtituere. ſed etiam illi qui auxilium vel fauorem adhibuerunt. Unde nouem modis aliquis eſt in culpa mali. quod tamen principaliter nō fecit illud malum. ⁊ dicuntur nouem peccata aliena. Uñꝰ. Juſſio cōſilium conſenſus palpo recurſus. Participans mutus non obſtans non manifeſtas. Et declaratio iſtius habetur in littera. Ut tibi ſit vita.

¶ Ad ſextum reſpondetur ꝙ cum dicitur in textu caſtret ſe luxurioſus. non vult dicere ꝙ luxurioſus debeat ſe priuare membris ſuis. qꝛ hoc eſſet magnum peccatum. ſed intendit dicere ꝙ talis luxurioſus debet caſte viuere acſi eſſet caſtratus. Item per liuorem intelligit autor inuidiam inueteratam vel animum ſeu propoſitum vindicandi leſionem illatam. Item per meſtum intelligit autor turbatum vel dolentem vel ſcdm alios hominem accidioſum. ⁊ hoc eſt ſatis cōſonum lit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

tere. Item per predonem intelligitur quilibet habens bona aliena in⸗iuſte. vt predo. fur. latro. vſurarius. ſimoniacus.

nudos eſurientes ſitientes hoſpitor vagos infirmos captiuos
Viſito cibo poto tectum do viſito ſolus
cõmodum facio dolẽtib⁹ errãtes paupib⁹ .ſ. debitoribus
Cõmodo cõpatior cõuerto dono remitto
primos vt deſiſtant a pctis do ꝯſilium .i. quodlibet mun⁹
Arguo ſupplico cõſulo do quodcũqȝ talentũ
geniculor de nocte macero corp⁹ in bonis ſ caſtigo corpus
Flecto genu vigilo ieiuno laboro flagello
veſtimenta incedo nudis pedibus ꝯtritionem habeo ꝓ indulgẽtijs
Veſtio nuda pedes nudor tero cor peregrinor
pñiam ago orõnes ꝓ pctis ꝓ venia .i. punit
Peniteo lego ploro precor caro fit maceratur

¶ In iſta parte oſtendit que ſunt opera miſericordie. ⁊ patet ſentẽtia in littera ⁊ in expoſitione vltimi dubij.

	Primo quotuplicia ſunt opa miſericordie
	Secũdo que ſunt opa miſericordie ad que reducunt omnia iſta hic in textu poſita
Circa textum dubitatur	Tercio quare dicunt opera miſericordie
	Quarto an pauperes etiam poſſunt aut ſciunt face⸗re opera miſericordie
	Quinto que ſit diuerſitas inter ieiunãtes
	Sexto dubitat de intellectu littere

¶ Ad primum dubium reſpõdetur ꝙ duplicia ſunt opera miſericor⸗die nam quedam ſunt corporalia. que ſcilicet fiunt per ſubuentionem extrinſecam. Alia ſunt ſpiritualia que ſcilicet fiunt. per merita bona que merita poſtea dicentur

¶ Ad ſecũdum rñdet ꝙ opa miſericordie corpalia reducunt ad ſeptẽ Primum eſt viſitatio infirmoꝝ. Secundum eſt cibatio eſuriẽtium. Tercium eſt potatio ſitiẽtium. Quartum eſt redemptio captiuorum Quintum eſt veſtitio nudoꝝ. Sextum eſt collectio paupeꝝ peregri⸗noꝝ. Septmũ eſt ſepultura mortuoꝝ. Vñ⁹ Viſito poto cibo redimo tego colligo condo. Et opa miſericordie ſpũalia etiam reducunt ad ſeptẽ. Primũ eſt delinquẽti ignoſcẽ. Secũdum eſt peccãtem corrigẽ Terciũ eſt ignorãtem inſtruere. Quartũ eſt dubitãti ꝯſulere. Quin⸗tum ẽ meſtum cõſolari. Sextum eſt ꝓ ſalute primi orare. Septimũ

eſt iniuriam ſuſtinere. Un̄⁹. Corripit ignoſcit ſolatur conſulit orat
Suſtinet informat qui pius eſt animo. Uel ſic. Corripe ſuade, doce
dimitte ſolare fer ora.
¶ Ad tercium rn̄deť ꝙ duplici de cauſa dicunť opa miſericordie.
Prima eſt q2 ꝓcedūt ex miſericordia ⁊ pietate homis. ⁊ fiūt ſimpliciť
et pure intuitu pietatis ⁊ amore dei Scd̄a eſt q2 miam dei impetrāt
et deum ad miſericordiā ꝓuocāt. Un̄ in euāgelio. Eſuriui ⁊ dediſtis
mihi mādůcare. ⁊ ſequiť ad ꝓpoſitū. venite ergo bn̄dicti pr̄is mei ⁊c̄.
¶ Ad quartum rn̄deť ꝙ paupes ita bene pn̄t impetrare miſericordiā
dei ſicut diuites. nō tamen pauper teneť neqꝫ em̄ valet aliquos veſtire
et nutrire ⁊ huiōi opa bona facere. ad hec autem iden nō tenetur quia
deficit ī medio. ſcꝫ in bonis temporalib⁹. nec de⁹ quicqꝫ requirere vult
vltra poſſe. vnde licet pauper nō potest veſtire nudos ⁊ nutrire eſuriē
tes. ſatis tamē eſt vt habeat bonam volūtatem quam libēter impleret
ope ſi nō deficeret ī bonis. ⁊ ideo ita bene exercet opa miſericordie ſicut
ille qui ope implet. q2 de⁹ eſt inſpector cordis.
¶ Ad quintum reſpondeť ꝙ diuerſi hoīes ꝓpter diuerſas cauſas ieiu
nāt. Unde quidam ieiunāt propter ſanitatem vt medici. quidam pro
pter laudem vt hypocrite. quidam propť parcitatem vt auari. et qui
dam amore dei vt boni homines. Un̄⁹. Jeiunat fictus (id eſt hypocri
ta) bonus vt videatur. Jeiunat parcus ne res ſua diminuatur. Jeiu-
nat medic⁹ ne morbus ei dominetur. Jeiunat iuſtus vt iuſticias mer
catur.
¶ Ad ſextum reſpondetur ꝙ primum opus eſt veſtire nudos. Unde
cum videris nudum operi eum. Jtem in euangelio. Nudus eram et
cooperuiſtis me. ¶ Secundum op⁹ miſericordie ſcd̄m ordinem tex-
tus preſentis. eſt potare ſitientes. ¶ Tercium eſt cibare eſurientes.
Unde ꝓpheta. ſi eſurierit inimicus tu⁹ ciba illum. ſi ſitit pota illum.
¶ Quartum ē dare tectum. i. hoſpitare paupes vel peregrinos. Un̄
Egenos vagoſqꝫ induc in domū tuam. ¶ Quintum eſt viſitare infir
mos ad cōſolandum eos. ⁊ inducēdum ad deuotionem. Un̄ in euan-
gelio. Jnfirm⁹ eram ⁊ viſitaſtis me. ¶ Sextum eſt ſoluere captiuos
Un̄ in euāgelio. Jn carcere eram ⁊ redemiſtis me ¶ Septimū eſt cō
modatorē eſſe. i. īdigentib⁹ dare Un̄ pſalmiſta. Juſt⁹ tota die miſereť
et cōmodat. ¶ Octauū eſt habere cōpaſſionem. Un̄ iob. Flebam ſu-
per eo qui afflict⁹ erat compatiebar paupi. ¶ Nonum eſt cōuertere
peccatorem ab errore. Unde Jacob⁹. Qui cōuertit peccatorem ab er
rore vite ſue ſaluabit aīam ſuam deus a morte. ¶ Decimū eſt donare
elemoſinam. Unde ꝓpheta. Date elemoſinam ⁊ omnia munda ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

vobis. Abſcōdite elemoſinā in ſinu paupis. ⁊ ipa orabit ꝓ vobis ad
dn̄m. Nā ſicut aqua extiguit ignē. ſic elemoſina extiguit pctā. Un-
decimū eſt remittere malefactoribꝰ nris. Uñ euāgeliſta. Dimittite et
dimittemini. Duodecimū eſt arguere vl' corripe derelinquētes. Unď
Sapiēs in ꝑabolis. Qui arguūt prauos laudabunť. ⁊ ſuꝑ eos veniet
bn̄dictio. Decimūterciū eſt ꝯſulere id eſt dare bonū ꝯſiliū ꝓximo. De
cimumquartū eſt ſupplicare leſis vt dimittant offenſionem. ¶ De-
cimūquintū eſt dare quodcūqʒ talentū. Uñ ſi deficiat res da dulcia v-
ba. vn̄ꝰ. Si tibi res deficit da vba benigna petēti. Decimūſextū ē flec
tere genua cauſa deuotōis vl' humilitatis. Decimūſeptimū eſt vigila-
re in bonis opibus ſcʒ oroībꝰ ⁊ ſtudijs. Uñ pſal. Deꝰ deus meꝰ ad te de
luce vigilo. Decimūoctauū eſt ieiunare ⁊ hoc ſolū amore dei. vt patuit
in q̊nto dubio. Decimūnonū eſt laborare in bonis opibꝰ Uñ pſal. La
boraui in gemitu meo ⁊c̄. labores manuū tuaꝝ qr manducabis. Uice
ſimū eſt flagellare corpꝰ. Uʒ p̄s. Qm̄ ego in flagella paratus ſum. ⁊ do
lor meꝰ in ꝯſpcū meo ſemꝑ. Uiceſimūꝑmū eſt veſtiri duris. Uñ ioā-
nes baptiſta habuit veſtem de pilis cameloꝝ. Job vero ſaccū ⁊ ciliciū.
Uiceſimūſecundū eſt ire nudis pedibꝰ. Uñ dn̄s dixit moyſi. Tolle
calciamēta de pedibꝰ tuis. terra em̄ in qua ſtas ſancta eſt. Uiceſimuʒ
terciū eſt ꝯtritionem cordis habere. ⁊ hoc ꝓ pctis. Uñ p̄s. Sacrifici
um deo ſpūs ꝯtribulatꝰ cor ꝯtritū ⁊ humiliatū deꝰ nō deſpicies. Uice-
ſimūquartum eſt peregrinari vel ire ꝓ indulgentijs que procedunt ex
miſericordia dei. Uiceſimumquintum eſt penitere. id eſt penitentiaʒ
facere. Unde Joannes baptiſta. Agite penitentiam appropinquabit
em̄ regnum dei. Uiceſimumſextum eſt legere orationes ⁊ ſeruire deo.
Unde apoſtolus. Seruire deo eſt regnare. Uiceſimumſeptimum eſt
plorare. Unde Beati qui lugent quoniam ipſi conſolabuntur. ſciliʒ
amore dei. Item Job Melius eſt ire ad domum luctus q̄ʒ ad domuʒ
conuiuij. Uiceſimumoctauum eſt precari. id eſt orare pro alijs. ⁊ ſpe
cialiter pro inimicis. Unde chriſtus pendens in cruce ſic orauit. Pa
ter ignoſce illis quia neſciunt quid faciunt. Et ſic patet intellectus
littere.

ſacerdoti illa ꝓ peccatis ꝯſiderabis
His quoqʒ cōfeſſus q̄ ſunt iungenda notabis
maīfeſta pnīa fit manifeſta culpa
Publica fit pena fuerit ſi publica nota
occulta ſit ꝑ q̄ſuis nota occulta fit pnīa
Si lateat licet enormis lateat quoqʒ pena

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

.i.pctm̄ facit pniam agat ſecrete
Hoc eſt ſi peccat occulte peniteat clam

q̄libꝫ pctā ſacerdos .i.ſapientius
Singula cōfeſſor prudentius vt meditetur.

intētio ꝯfitētis .ſ.pcti ꝯfitēs ꝯſiderentur
Affectus cauſa vicium perſona notentur

ꝑ pniam veniēdi ſequētia
Ad dn̄m feſtinādi ſunt hec tibi cauſe.

p irgatoriū .ſ.tua infirmitas verecūdia
Ignis purificans mors egritudo ruborqꝫ.

magnitudo mos .i.peccati
Et culpe granitas et conſuetudo ruine.

de peccatis
Hic modus eſt confitendi eſtqꝫ ſatiſfaciendi

¶ Finaliter in hac pte oñdit autor in gn̄ali q̄uo imponi dꝫ pnia· di-
cēs ꝙ poſtq̄ꝫ facta eſt ꝯfeſſio de oībus pctis p̄dcis. tūc confeſſor notare
debet pniam quā velit iniūgere. Nā ſi pctm̄ fuerit publicū. pnia erit
publica. ⁊ ſi ſit ſecretū. ſecreta dꝫ eē pnia. ⁊ vt ꝯfeſſor poſſit oīa bene ⁊
prudenter meditari debet notare affectum cauſas viciū ⁊ pſonā cōfitē-
tis. Dicit vltra ꝙ iſta que ſequunt̄ faciūt aliquē feſtinare ad dn̄m ſcꝫ
ignis purgatorij. egritudo rubor. grauitas culpe ⁊ ꝯſuetudo peccādi

dubitat̄ Circa textū

Primo quare ꝑ peccato ſecreto nō debet imponi pu-
blica penitentia.
Secundo quare affectus cauſa vicium ⁊ pſona con-
fitentis notari debent
Tercio quomō ītelligēda ſit illa lrā ad dn̄m
Quarto quare ⁊ ꝑpter q̄d ſit purgatoriū
Quinto vtrꝫ pena purgatorij ſit grauiſſima
Sexto vtrꝫ ignis purgatorij agit in aīam ⁊ an ani-
ma per ipſuꝫ mergetur

¶ Ad p̄mū dubium rn̄det̄ ꝙ ſi pctm̄ ſit ſecretū non debet imponi pu-
blica penitentia. qꝛ ſcā eccleſia nunqꝫ ſcandalizat aliquem niſi ſcanda-
lizatus fuerit. ⁊ ꝑ publico pctō publica dꝫ īponi pnia. ¶ Ad ſcdm̄
rn̄detur ꝙ p̄mo dꝫ attēdi affectio. i. ꝯtritio ꝯfitentis. dolor de pctis.
amor dei ⁊ p̄ceptoꝝ eiꝰ. intētio abſtinēdi de cetero. fides catholica. et
huiuſmōi. qꝛ ſm̄ exigētiā iſtoꝝ maior vl' minor debet imponi peniten-
tia. Scdo debet notari cā pcti. ſ. an ſit fcm̄ ex ignorātia vl' impoten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

tia. vl' et pura volūtate aut cōſilio. vel hmōi. Tercio dꝫ attēdi viciuꝫ ſcꝫ an ſit veniale vl' moꝛtale cum eoꝝ circumſtantijs. Quarto debet attēdi pſona ſcꝫ vtꝝ ſit ſecularis vl' religioſus. aut in oꝛdinibꝰ vl' non aut vir vl' mulier. vtꝝ liber vl' ſeruilis. an diues vl' paup. an ſenex. an iuuenis. an ſapiens vel ſtultus ꝛc̄. qꝛ ſm veritatem iſtoꝝ penitentia debet variari ſcd̄m iudicium diſcreti confeſſoꝛis

¶ Ad tercium reſpondetur ꝙ illa littera ad dominum feſtinandi. poteſt dupliciter intelligi. Pꝛimo mō ſic ꝙ illa que ponuntur in littera ſunt cauſe feſtinādi ad dn̄m id eſt faciendi penitentiā ⁊ diſponēdi ſe ad xp̄m. Alio mō intelligitur ſic littera ille ſunt cauſe feſtinādi ad dominum. id eſt poſt moꝛtem citius veniendi ad dominum

¶ Ad quartum reſpondet ꝙ multis de cauſis oꝛdinatū eſt purgatorium. Pꝛima cauſa eſt. quia homines valde boni habebunt celum. homines valde mali habebunt infernum. et per conſequens homines mali malicia veniali habebunt locum ad delendum peccata. ⁊ ille erit purgatoꝛium. Secunda cauſa eſt. quia ſicut ſumma bonitas chriſti non patitur aliquod bonum irremuneratum. Sic ſumma iuſticia eiꝰ non patitur aliquod impunitum. Tercia cauſa eſt. quia claritatem diuine lucis ſoli oculi mundi coꝛdis cernere poſſunt. Quarta cauſa eſt. quia per culpam diuinitas oſtenſa eſt. ergo requiritur ſatiſfactio ⁊ diuina ymago in nobis refoꝛmata eſt. ideo requiritur expurgatio. Quinta cauſa eſt. quia contraria contrarijs curantur. ergo delectatio peccati deleri debet pena purgatoꝛij

¶ Ad quintum reſpondetur ſm magiſtrum ſentēciaꝝ. libꝛo quarto dicenteꝫ ſic. Hic autem ignis purgatoꝛij ⁊ ſi eternus non ſit. miro tamen modo grauis eſt. ⁊ excellit omnem penam quā vnq̄ꝫ aliq̄s paſſus eſt in hac vita. nunq̄ꝫ enim in carne inuenta eſt tanta pena. nam licet martyres paſſi ſint innumerabilia toꝛmenta. excellit tamen ignis purgatoꝛij omnia iſta.

¶ Ad ſextum reſpōdetur ꝙ ignis purgatoꝛij poteſt dupliciter conſiderari. Uno modo vt inſtrumentum nature. ⁊ ſic non agit in animā ſed ſolum in coꝛpus. Alio modo vt inſtrumentū diuine iuſticie. et ſic agit in animam impꝛimendo illi penitentiam. Si tunc queritur vtrū ille ignis eq̄liter agat in aīas ſic ꝙ nō magis in vnam q̄ꝫ in aliam. Reſpondet ꝙ nō. ſed ex diuina oꝛdinatione ignis ille magis vl' minꝰ cruciat aīam ſm ꝙ aīa plus vel minus de peccatis venialibus ſecū poꝛtat. Mundemus ergo nos vera contritione. confeſſione. ⁊ opis ſatiſfactione. vt feſtinare poſſimus ad gloriam dei. Quam nobis ꝯcedat qui eſt benedictꝰ in ſecula ſeculoꝛum Amen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Duodecim articuli fidei

Primus articulus. Petrus. Credo in deum patrē oīpotentē creato-
rē celi ⁊ terre. vñ Eſaias. Prēm inuocabitis q̄ terrā fecit ⁊ celos ꝯdi-
dit. Scd̄s articulꝰ. Andreas. Et in ih̄m xp̄m filiū eiꝰ vnicū dñꝫ nrꝫ
vñ Dauid. Dñs dixit ad me filiꝰ meꝰ es tu. Terciꝰ articulꝰ Jacobꝰ ma
ior. Qui ꝯceptꝰ eſt de ſpū ſcō natꝰ ex maria ꝟgine. vñ Eſaias. Ecce ꝟi-
go cōcipiet ⁊ pariet filiū ¶ Quartꝰ articulꝰ Johēs euāgeliſta. Paſſꝰ
ſub pōcio pylato crucifixꝰ mortuꝰ ⁊ ſepultꝰ. vñ Zacharias. Aſpiciēt
oēs ad eū quē crucifixerūt. ¶ Quintꝰ articulꝰ. Thomas. Deſcendit
ad inferna tercia die reſurrexit a mortuis. vnde Ozeas. O mors ero
mors tua. morſus tuꝰ ero inferne. ¶ Sextꝰ articulus. Jacobꝰ minor
Aſcendit ad celos ſedet ad dexteram dei pr̄is oīpotentis. vñ Amos.
Qui edificat aſſcenſionem ſuam in celo. ¶ Septimus articulꝰ Phi
lippꝰ. Inde venturꝰ eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. vñ. Sophonias.
Aſcendam ad vos in iudicio. ¶ Octauus articulus. Bartholome-
us. Credo in ſpm̄ ſcm̄. vñ Johel. Effundā de ſpū meo ſuꝑ omneꝫ car
nē. ¶ Nonꝰ articulꝰ Matheꝰ. Scām eccleſiā catholicā ſcōꝝ ꝯmu-
nionē. vñ Zacharias. Inuocabūt oēs nomē dñi ⁊ ſeruiēt ei. ¶ Deci-
mus articulꝰ. Symō. Remiſſionē pccōꝝ. vñ Malachias. Depo-
net deꝰ oēs iniq̄tates nr̄as. ⁊ ꝓiciet oīa peccata noſtra ¶ Undecimus
articulꝰ. Judas thadeꝰ. Carnis reſurrectionē. vñ Daniel ꝓpha. E-
ducā vos de ſepulchris vr̄is. ¶ Duodecimꝰ articulꝰ. Mathias Et
vitam eternam Amen. Unde Ezechiel. Euigilabunt omnes. alij ad
ad vitam. alij ad mortem.

Septem peccata mortalia.

Ut tibi ſit vita ſemper ſaligia vita
Monſtrat ſaligia que ſunt mortalia ſeptem.

luxuria auaricia ſuꝑbia accidia inuidia
Luxus aua. ſuper ac inuidus ira gula

S ſuperbia
A auaricia
L luxuria
Saligia I ira
G gula
I inuidia
A accidia

Quinqȝ ſenſus

ſcȝ viſu auditu ꝛc.
Viſus et auditus cum tactu guſtus odoꝛqȝ
oīs pctā
Senſibus his quinqȝ haurit homo ſcelera

Decem pꝛecepta domini

moyſi ſcripta
In tabulis binis lex eſt depicta petrinis
tenet .ſ.ſequētia
Lex p̄cepta dei cōtinet iſta decem

Unum crede deum. Non iures vana per ipſum
Sabbata ſanctifices. Habeas in honoꝛe parētes.
Non ſis occiſoꝛ Fur Mechus Teſtis iniquus
Alterius nuptam Nec rem cupias alienam

Nota q̄ decem p̄cepta ſunt data ꝯtra decē plagas egyptiacas. decem p̄cepta patent in his metris. Unū crede deum ꝛc. Et decē plage egyptiace patēt in ꝟſibꝰ ſequentibꝰ

qꝛ in deum nō crediderūt qꝛ nomen dei blaſphemauerūt
Pꝛima rubeus vada, Ranaꝝ plaga ſecūda
qꝛ dei ſabbata cōtempſerūt qꝛ parentibꝫ non obedierūt
Inde culex triſtis Poſt muſca nocentioꝛ iſtis.
quia ſanctos dei occiderūt quia furtis intenderunt
Quinta pecꝰſtrauit Veſicam ſexta creauit
quia foꝛnicationi vocauerūt qꝛ iniqua teſtimonia ꝓtulerunt
Inde ſubit grando Hinc bꝛucus dente neſando
qꝛ adulterium cōmiſerūt quia auaricie ſtuduerūt
Nona tegit ſolem Pꝛimā necat vltima pꝛolē.

Septem ſacramenta

pꝛeſbyteriū matrimoniū baptiſmꝰ que fit i fronte p̄ epm ſacramētū altaꝛ
Oꝛdo coniugium frons confirmatio panis
que fit infirmis ad moꝛtem que fit ſacerdoti pro venia
Unctio poſtrema confeſſio ſunt ſacramēta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

ℂ Septem dona ſancti ſpiritꝰ.

ſapiẽtia	ĩtellectꝰ	ꝯſiliũ	foꝛtitudo	timoꝛ	pietas	ſciẽtia	
Sap	intel	con	foꝛ	ti	pi	ſci	collige dona

ℂ Septẽ opa miſericoꝛdie coꝛpalia

viſitare ĩfirmos	potare ſitiẽtes	cibare eſurientes	redimere captiuos
Viſito	poto	cibo	redimo
tegere nudos	collige peregrinos	ſepelire moꝛtuos	
tego	collige	condo	

ℂ Septem opa miſericoꝛdie ſpũalia

corrigẽ peccãtẽ	ꝯſulẽ dubitãti	docẽ ignoꝛantẽ	delinquẽti ignoſcẽ
Corripe	ſuade	doce	dimitte
cõſolari meſtũ	ferre iiurioſos	oꝛare ꝑ ſalute ꝓximi	
ſolare	fer	oꝛa	

Quattuoꝛ virtutes car dinales	Juſticia qua reddit vnicuiqꝫ qꝺ ſuũ eſt. Prudentia qua cognoſcitur quid agendum et quid fugiendum ſit Temperãtia qua cohercetur appetitus ab his que turpiter appetuntur. Foꝛtitudo qua animus in aduerſis non frangitur. ⁊ in pꝛoſperis non extollitur
Tres virtutes theologice	Fides ſine qua nemo ſaluari poteſt Spes que per deſiderium ⁊ ſuſpirium introducit ad quietis gaudium Charitas qua diligimus deum ſupꝛa omnia et pꝛoximos ſicut noſipſos

ℂ Octo beatitudines

Pauptas ſpiritus. mitis . lugens. miſerenſqꝫ
Juſticiam petere. coꝛ mundum. perſequiturqꝫ.
His octo fiet ſepe beatus homo

Beati pauperes ſpiritu quoniam ipſoꝝ eſt regnum celoꝛum
Beati mites quoniam ipſi poſſidebunt terram
Beati qni lugent quoniam ipſi conſolabuntur
Beati qui eſurient ⁊ ſitiẽt iuſticiam quoniam ipſi ſaturabũtur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Beati miſericordes qm̄ ipſi miſericordiam cōſequentur
Beati mnn do corde quoniam ipſi deum videbūt
Beati pacifici quoniam ipſi filij dei vocabuntur:
Beati qui perſecutionem patiunť ꝓpter iuſticiam quoniam ipſorum eſt regnum celorum

¶ Sex peccata in ſpiritū ſanctū

impugnatio veritatis agnite ꝑſumptio de dei mīa deſꝑatio a pctis
Impugnās verum. preſumēs. ſpemqȝ relinquēs
obſtinatio inuidētia fraterne charitatis
Hinc induratus. odiens quoqȝ fratris amorē
cōtemptus penitentie
Emendā ſpernēs impugnāt pneuma beatum

¶ Quattuor pctā clamātia añ deū ꝓ vindicta.

homicidiū peccatum ꝯtra naturā
Clamitat in celis vox ſanguis. et ſodomorum.
pauperꝝ a potentibꝫ oppꝑſſorꝝ qñ laborantibꝫ non ſoluťť
Vox oppreſſorꝝ. merces detenta laborꝝ

¶ Nouem peccata aliena

iubere alijs vt mala faciant	dare ꝯſiliū alteri vt damnū inferat	dare ꝯſenſum alteri ad malefaciendum
Juſſio	conſilium	conſenſus

laudare raptorē vel aliū pctōrē hoſpitare fures aut maleficos ⁊ laudare eos

palpo	recurſus

habere patrem de bonis ablatis	doloſe furtū vel rapinam facere	nō reſiſtē qñ ſine periculo facere poſſꝫ
Participans	mutuo	non obſtans

nō reuelare ⁊ manifeſtare rem ablatam quādo ⁊ vbi poſſet
non manifeſtans

¶ Preſens hoc opus de modo cōfitendi ⁊ penitēdi
Impreſſum Dauentrie. Anno dñi. M. cccc. xci.
Vndecima Junij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 61